

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
February 22, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, VASARIS - FEBRUARY 22, 1994

Nr. 36

Zinios iš Lietuvos - Elta

Svarstyti okupacijos teisėtumą - teisinė klaida

Vilnius, vasario 21 d. (Elta) - Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis pirmadienio spaudos konferencijoje priminė prieš kelias dienas išplatintą pareiškimą „Dėl Rusijos spaudimo Baltijos valstybėms“. Opozicijos vado pasirašytame dokumente, be kita ko, sakoma, kad „Lietuvos visuomenės nerimą kelia ta aplinkybė, jog Latvijos politikai, galbūt sutrikę dėl visokeriopos spaudimo arba kieno nors įtakos, atrodo sutinką svarstyti klausimą dėl 1940 m. okupacijos ir aneksijos teisėtumo ir net nori kreiptis nuo klausimu į Jungtinių Tautų Organizaciją“. Ta proga Vytautas Landsbergis pareiškė, kad „iš naujo svarstyti, ar trijų valstybių aneksija galėjo būti teisėta, būtų tik naujas vilkinimas ir teisinė bei diplomatinė klaida“.

Opozicijos vadovas taip pat akcentavo, kad Jungtinės Karalystės valstybės sekretorius užsienio politikai Douglas Hurd spaudos konferencijoje Latvijoje „ištiesė Baltijos valstybėms politinės diplomatijos pagalbos ranką“, griežtai atskyręs kariuomenės išvedimą iš Latvijos ir Estijos nuo kitų klausimų. O dabartinę Lietuvos vadovų vykdomą politiką Vytautas Landsbergis pavadino „taikstymosi diplomatija“ ir aiškiu vertinimu vengimu.

Padėtį kaimyninėje Baltarusijoje Tėvynės Santaros Seimo koalicijos vadas apibūdino, kaip blogą. Apie tai liudija Rusijos pasiūlymas „susijungti, kaip caro laikais“.

„Tėvynės sąjunga“ rengiasi rinkimams

Vasario 19 d. Vilniuje įvyko Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) partijos konferencija, kurioje apsvaistytą Lietuvos ekonomikos ir politikos būklę, taip pat būdai ekonomikos krizei įveikti, teisėtumui ginti.

Pranešimus apie krašto politinę ir ekonominę padėtį perskaitė Tėvynės Sąjungos pirmininkas Vytautas Landsbergis ir valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius.

Konferencijoje, kaip informavo Tėvynės Sąjungos spaudos biuras, konstatuota, jog gamyba ir pragyvenimas Lietuvoje smunka dėl to, jog pasinerusi į korupciją LDDP valdžia dirba ne krašto, o savo naudai. Pastebima grėsminga tendencija varžyti užsienio prekybą ir gamybos atnaujinimą, pataikauti monopolijų ir dalies bankų finansiniam diktatui, neretai ir žlugdyti smulkų bei vidutinį verslą ir ūkininkus.

Konferencijoje nagrinėti Tėvynės Sąjungos skyrių, grupių ir kitų struktūrų veiklos tolesnio plėtojimo klausimai. Kalbant apie pasirengimą artėjantiems savivaldybių rinkimams, nurodė atitinkami dorus ir gabius žmones, rengti juos galimam darbui atitinkamose valdžios ir valdymo struktūrose. Taip pat aptarti būdai, kaip rinkti parašus ir pasirengti referendumui dėl Seimo rinkimų.

Konferencijoje Tėvynės Sąjungos kandidatų į Seimo narius Kaišiadorių 50-oje rinkimų

apygardoje patvirtintas Liudvikas Sabutis.

Šių metų pradžioje mažiau nusikaltimų, kaip pernai

Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, per pirmąjį šių metų mėnesį Lietuvoje buvo užregistruoti 1,003 nusikaltimai, arba 17 mažiau negu 1993 metų sausį. Dešimčiai tūkstančių gyventojų teko 11 nusikaltimų (pernai - 13). Kas penktas nusikaltimas - sunkus. Išaiškinta 33% nusikaltimų. Neišaiškintų nusikaltimų 75% yra vagystės, teigia Statistikos departamento suvestinė.

Daugiau negu pusė (53%) visų nusikaltimų yra asmeninio turto grobimai.

Per sausį Lietuvoje užregistruoti 22 tyčiniai nužudymai, trys pasikėsimai nužudyti, 36 tyčiniai sunkūs sužalojimai. Apie 17% nusikaltimų padarė nepilnamečiai. Nuo metų pradžios užfiksuoti 407 grupiniai nusikaltimai - tai 7 daugiau negu pernai.

Žalgirio lauke susitiks Rytų ir Vidurio Europos šalių jaunimas

Ateinančią vasarą, liepos 15 d., pažymint istorinio mūšio su kryžiuočiais 584 metines, Žalgirio lauke dabartinės Lenkijos teritorijoje planuojama surengti Rytų ir Vidurio Europos šalių jaunimo susitikimą. Jį organizuoja Lenkijos Jaunosios Polonijos Fondas ir Lenkijos Lietuvos Bičiulių klubas.

Į šį forumą bus pakviesta 120 jaunimo atstovų iš Rusijos, Lietuvos, Baltarusijos, Ukrainos, Vokietijos ir Vyšegrado grupės (Vengrijos, Čekijos, Slovakijos, Lenkijos) valstybių. Žalgirio mūšio lauke vyks iškilmės, kuriose dalyvaus lietuvių, lenkų, baltarusių ir ukrainiečių kareivių garbės būriai. Numatoma surengti mokslinę konferenciją tema - „Kaip vertinti bendrą istorinį tautų palikimą“, kurioje dalyvaus įvairių šalių mokslininkai.

Pagerbtas skulptorius Vytautas Kašuba

Žymiam išeivijos skulptoriui, Lietuvos valstybinės premijos laureatui Vytautui Kašubai suteiktas Vilniaus Dailės Akademijos garbės daktaro vardas. Apie tai buvo paskelbta penktadienį įvykusiame iškilmingame šios aukštosios mokyklos senato posėdyje.

Menininkas svetur sukurtų skulptūrų kolekciją yra padovanojęs Lietuvai. Jo darbai eksponuojami Vilniuje, Radvilų rūmose.

JAV gyvenančio skulptoriaus padėkos žodį perskaitė Vytauto Kašubos patikėtinė, lietuvių kultūros veikėja Beatrice Vasaris.

Vytautas Kašuba - tretiasis menininkas, kuriam suteiktas Vilniaus Dailės Akademijos garbės daktaro vardas. Akademijos garbės daktaras jau yra tapę menotyrininkas, dailės istorikas Vladas Drėma ir išeivijos kolekcionierius bei dailininkas Kazimieras Varnelis.

Prancūzai Jungtinių Tautų taikos palaikytojai stumia serbų patranką į ginklų saugyklą Hresa kaimo netoli Sarajevo.

Priimtas naujas Seimo statutas

Vilnius, vasario 21 d. (Elta) - „Vienas svarbiausių pasibaigusios parlamento sesijos darbų - priimtas visas Seimo Statutas“, pirmadienį spaudos konferencijoje pasakė Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas, apibendrinamas praėjusios sesijos rezultatus. Šis dokumentas, sudarytas net iš 268 straipsnių, išgalios jau nuo kovo 1 dienos. Seimo pirmininkas akcentavo, kad naujasis Statutas, be kita ko, reglamentuoja Respublikos prezidento funkcijas įstatymų leidžiamosios valdžios, apibūdina Butų privatizavimo ir kelių kitų įstatymų pataisas. Vardindamas planuotus, bet nepabaigtus darbus, Česlovas Juršėnas kalbėjo, jog liko nepatvirtintas Konstitucinių įstatymų sąrašas, Vyriausybės įstatymas. Tai bus vieni pirmųjų kovo 10-ąją pradedančių naujos Seimo sesijos darbų. Pavasario sesijoje, pasak Česlovo Juršėno, reikės priim-

ti Nepaprastosios padėties, Alkoholio kontrolės ir kitus svarbius įstatymus.

Spaudos konferencijoje Seimo pirmininkas informavo, jog šiuo metu yra išregistruojamos aštuonios parlamento frakcijos. Jo nuomone, netrukus gali būti sukurta ir devintoji - Centristų frakcija.

Didžiausioje valdančiosios LDDP frakcijoje - 72 nariai, Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) frakcijoje - 24 nariai, Krikščionių Demokratų Partijos frakcijoje - 11 narių, Socialdemokratų frakcijoje - 6 parlamentarai, Politinių kalinų ir tremtinių „Laisvės“ frakcijoje - 5 nariai, Lenkų frakcijoje - 4 nariai. Dar dvi frakcijos turi minimalų narių skaičių: po 3 parlamentarai turi Demokratų Partijos ir Lietuvių Tautininkų Sąjungos frakcijos. Vienuolika Seimo narių nepriklauso jokioms frakcijoms. Jų sąrašas yra ir Česlovas Juršėnas, kuris, jo paties žodžiais, „savime suprantama, gravituoją link LDDP“.

Estija nepatenkinta ESBK veikla

Talinas, vasario 2 d. (BNS). - Estijos Žmogaus Teisių Instituto išreikė nepasitenkinimą Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos (ESBK) misijos veikla Estijoje. Vasario 1 d. paskelbtame instituto pareiškime sakoma, kad ESBK misija pasaulio visuomenei teikia klaidingą informaciją apie padėtį Estijoje. Instituto nuomone, ši informacija pagrįsta „tarptautinei teisei prieštaraujančiomis prielaidomis ir netiksliais duomenimis“.

Kaip pavyzdį institutas pateikia misijos 1994 metų sausio 10 d. raportą. Šis dokumentas, instituto nuomone, buvo parašytas laikantis nuostatos, kad Estijos valstybė susikūrė po Sovietų Sąjungos iširimo, ir šitai nepripažįsta Estijos Respublikos teisių perimamumo.

Todėl atsakomybė už okupacijos metu imigravusius Sovietų Sąjungos piliečius, kurie nėra Estijos piliečiai, suverčiama Estijai, pažymi institutas. Estijos „Žmogaus Teisių Instituto mano, kad ESBK misijos veikla Estijoje turi būti

Nesisekė Lietuvos slidininkams

Lillehammer, Norvegija, vasario 17 d. (AGEP) - Olimpiniuose žaidynėse Lietuvos slidininkai Ričardas Panavas ir Vida Vencienė nebaigė dviejų pradėtų trasų. Vida Vencienė neteko teisės dalyvauti ir 10 km klasiškiniu stiliumi rungtyje, kurioje ji tikėjosi geriausių pasiekimų. Vida Vencienė pasitraukė iš trasos, pajutusi dieglius krūtineje. Pirmąją rungtį 15 km laisvu stiliumi ji pradėjo ir baigė 32-ąja.

Iteiktos valstybinės premijos

Vilnius, vasario 18 d. (AGEP) - Vilniaus Rotušėje Vasario 15 d., buvo įteiktos valstybinės premijos Lietuvos kultūros ir meno veikėjams. Premijos įteiktos literatūrologi Viktorijai Daujotytei; dirigentui, Kauno valstybinio choro vadovui Petriui Bingeliui; skulptoriui Vytautui Kašubai; sociologui Vytautui Kavoliui ir aktorui Laimonui Noreikai.

Poetas Marcelijus Martinaitis, premijų skyrimo komiteto pirmininkas, pasakė, kad šių laureatų kūryba parodo, kad šių laureatų kūryba atspindi ryšį tarp to, kas sukurta anksčiau, ir to, kas kuriama dabar. Viktorija Daujotytė savo padėkos kalbą skyrė Marijai Gimbutienei. V. Daujotytė pasakė, kad Marija Gimbutienė buvo paskutinė didelė Lietuvos romantikė.

Tą patią dieną poetas Justinas Marcinkevičius paskelbė, kad daktaro Jono Basanavičiaus vardo premija skiriama profesorius Česlovui Kudabai (po mirties), Rimantui Kunčai, Vaciu Miliui, Antanui Tylai, Aloyzui Vidugiriui ir Norbertui Veliui - istorikams ir gamtininkams - už kraštotyrių ekspedicijų organizavimą, 1963-1993 metais ir devynių monografijų parengimą.

Valstybinės premijos buvo paskirtos praėjusių metų gruodžio mėnesį; tuomet jų dydis buvo 200 dolerių. Dabar jos pakeltos iki 500 dolerių.

Vienas Estijos saugumo faktorių ir kad neteisingai netiesiogiai palaikyti didžiausią Rusijos politiką bei nekorektiškai interpretuoti tarptautinę teisę, sakoma Estijos Žmogaus Teisių Instituto pareiškime.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAXSAS (312) 585-8284

Serbai džiaugsmingai pasitinka rusus JT dalinius

Pale, Bosnia-Herzegovina, vasario 20 d. (NYT) - Maždaug 400 rusų kareivių sekmadienį atvyko į Bosnijos serbų „sostinę“ Pale ir buvo pasitikti likeriais ir dainomis kaip serbų broliai ir apsaugotojai.

Bosnijos serbų nacionalistų pasitikti kaip jų apsaugos prieš NATO oro puolimų grėsmę užtikrintojai, rusai nustojo net ir vaidinę Jungtinių Tautų dalinių neutralumą, kai apie 300 vietinių žmonių minia pasitiko juos džiaugsmo šūkiais ir tripirščių serbų saljutavimu. Rusai leido vaikams įlipti į jų sunkvežimius bei šarvuotus ir priėmė dovanų slyvinio likerio ir raudoną rožę.

Pale miestelio serbas Momir Lucić pasakė: „Tai reiškia, kad esame saugūs, kad nebūsime NATO bombarduojami“. Serbai, kaip ir rusai, yra ortodoksai krikščionys bent tradiciškai, ir žegnojasi trimis pirštais, simbolizuojančiais Švč. Trejybę.

Minia dainavo: „Serbai ir rusai yra 300 milijonų; nebijo me nei Bonos, nei Clintono“, suteikdami rusų JT dalinių atvykimui išvadavimo šventės nuotaiką, kai tuo tarpu pora mylių į vakarus musulmonų kontroliuojamo Sarajevo miesto gyventojai, jau 22 mėnesius serbų apsupti, izoliuoti nuo pasaulio, uždaryti serbų užimtais kalnais.

Serbams nereikėjo pasirodyti kapituliuavus NATO ultimatumui

Rusai įvažiavo į Pale devynias valandas prieš NATO nustatytą terminą, iki kurio turėjo būti visi sunkieji ginklai išvežti iš Sarajevo miestą supančių kalnų arba atiduoti Jungtinių Tautų priežiūrai, jei nenorėjo susilaikyti NATO puolimų.

Rusų daliniai, kurie prieš tai buvo dislokuoti Kroatijoje su ten esančiais JT taikos palaikytojų daliniais, atvyko į Sarajevo miestą supančių serbų užimtą teritoriją pagal sutartį, kurią praėjusią savaitę pasirašė Rusijos užsienio ministro pavaduotojas Vitalij Čurkin ir Bosnijos serbų politinis vadas Radovan Karadžić. Ši sutartis padėjo serbams išvengti vaizdo, kad jie kapituliuoja NATO ultimatumui, o vieton to sutiko su Rusijos diplomatinėmis iniciatyva.

Ultimatumas virto pergales švente

„Rusija! Rusija!“ - skandavo minia, kai karinė kovos uniforma ir juoda beretė vilkį Bosnijos serbas kareivis, rankose turį AK-47 ginklą, užboko ant balto JT šarvuotio ir apkabino džiaugsmu švytinčią rusų kareivį, dėvintį mėlyną JT beretę. Bosnijos serbų vadas Karadžić, matomai besidžiaugiantis, trumpai pasirodė šia proga ir, parodęs tripirštį pasveikinimą, pareiškė: „Šiandien yra didelė diena. Rusai bus bešališki. Ai manau, kad esame kelyje į taiką“.

Slidinėjimo kepurėmis vilkį raudonakruočiai serbų vaikai, kabindamiesi ant rusų sunkvežimių, šaukė iš džiaugsmo, išreikdami serbų įsitikinimą, kad šiandien NATO ultimatumas buvo paverstas į savotišką

pergalę. „Šiandien - lyg karo pabaiga“, pasakė serbė Suzanna Tosić. „Pasaulis pagaliau supranta, kad serbai nėra vieninteliai kaltininkai, nes kitaip, rusai čia nebūtų“.

Mažai ginklų atiduota

Bet bent 70-ties rusų sunkvežimių ir šarvuotųjų konvojų įvažiuojant į Bosnijos serbų nacionalistų pasivadintą „sostinę“ Pale, jau buvo aišku, kad serbų ginklų išvežimas ar atidavimas Jungtinėms Tautoms nebus baigtas iki sekmadienio 1 valandos ryto. Numatyta, kad Rusijos daliniai, kurių galutinė dislokacijos vieta serbų teritorijoje dar neaiški, turės prižiūrėti ginklų atidavimą ir išvežimą.

JT pajėgų vadas Bosnijoje, britas lt. gen. Sir Michael Rose atmetė NATO puolimų galimybę, nes, anot jo, tie serbų ginklai, kurie dar nebuvo išvežti iš nustatytos, Sarajevo supančios zonos ar atiduoti JT daliniams, jau buvo vežami į JT nurodytas vietas ar kitur.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

MOSES MAIMONIDES
PAMOKYMAI

(Iš medicinos istorijos)

D. DEGĖSYS, M.D.

Moses Maimonides, garsus žydų gydytojas, gyvenęs 12 šimtmečiuose po Kristaus gimimo, arabų sultono Saladino paprašytas, surašė pagrindines higienos taisykles arabams. Nuo to laiko praėjo apie 800 metų, bet Maimonides pamokymai dar yra įdomūs ir šiandien.

Prieš dvidešimt metų šią trumpą jo veikalo ištrauką esu aprašęs spaudoje, bet manau, įdomu jo mintis dar kartą paminėti, kiek jos galioja šiandien. Štai keli jo patarimai tų laikų žmonėms.

Žmogus turi valgyti tik tada, kai jis alkana ir gerti tik tada, kada ištroškęs. Daug gerti valgio metu nėra gerai. Maistui nuslinkus toliau į vidurius, galima gerti tiek, kiek nori, bet tai dar nereikia, kad vandenį reikia gerti be saiko.

Prieš kiekvieną valgį žmogaus kūnas turi būti sušilęs nuo fizinio darbo arba vaikščiojimo. Iš tikrųjų žmogus turėtų vadovautis tokia taisykle, kad kiekvieną rytą, prieš valgant, jis fiziniai padirbėtų arba pasimankštintų iki sušilimo ir tik tada, kiek pasilšęs, jo kūnui ir dvasiai, sėdėti valgyti. Būtų dar geriau, jeigu po darbo arba mankštos jis galėtų apsiplauti šiltu vandeniu. Nusiprausęs irgi reikia truputį pailsėti ir tik tada valgyti. Prikšti pilną skrandį nėra sveika. Reikia palikti ketvirtį jo nepildžius.

Žmogus valgydamas turi sėdėti, bet gali valgyti ir pusiau gulėdamas, pasirėmęs ant kairiojo šono. Po valgio, kol maistas virškinasi, negalima nei vaikščioti, nei dirbti, nei varginti kūną bet kokia mankšta. Nesilaikant šių taisyklių ir besimankštinant bei dirbant sunkų darbą tuč tuojau po valgio, užsitrauks sau sunkią ligą.

Vaisiai, kurie liuosuoja vidurius, kaip vynuogės, figos, melonai, žirniai, agurkai, turi būti valgomi prieš pagrindinį valgį. Maistas, kuris kietina vidurius, kaip obuoliai, kriaušės, galima valgyti tik mažais kiekiais ir tik po valgio.

Jeigu kas nori valgyti paukštieną ir jautieną kartu, tai jis turi pradėti nuo paukštienos ir tik po to pereiti prie jautienos. Taip pat, valgant kiaušinius su paukštiena arba kitokia mėsa, pirma valgomi kiaušiniai, o po jų valgomi sunkesni valgiai.

Šiltais vasaros mėnesiais valgiai turi būti lengvi ir vėsinantieji. Galima gerti rūgščius gėrimus, bet negalima valgyti aštrių valgių. Žiemos metu maistas turi būti aštresnis ir sunkesnis.

Kai kurie valgiai yra labai nuodingi ir todėl jų negalima

valgyti. Pavyzdžiui, didelė, sena, sūdyta žuvis, senas sūdytas sūris, grybai, sena sūdyta mėsa arba virtas ir ilgai pastovėjęs valgis, kuris turi blogą kvapą. Apskritai bet koks valgis, turintis blogą kvapą arba kartų skonį, yra nuodingas žmogaus kūnui. Kiti valgiai, kaip kopūstai, svogūnai, česnakai, krienai ir garstyčios nėra nuodingi, bet ir nenaudingi. Todėl juos vartoti reikia tik mažais kiekiais, ir tik žiemos metu.

Yra ir daugiau nesveikų valgių, bet juos galima valgyti tik mažais kiekiais. Pavyzdžiui, vandens paukščiai, jauni karveliai, datulės, duona, pakepta arba spraginta alyvoje, tiršti padažai ir sūdytos žuvies ariuba.

Nereikia valgyti vaisių, tik ką nukintų. Geriau valgyti džiovintus. Nepinokę vaisiai yra lyg durtyvas kūne. Visi rūgštūs vaisiai kenksmingi. Juos reikia valgyti tik mažais kiekiais ir tik vasaros metu. Vaisius, kaip figos, vynuogės ir migdolai, galima valgyti visada ir tiek, kiek nori, nepaisant, ar jie džiovinti, ar tik ką nukinti. Bet tai dar nereikia, kad tik šiuos vaisius reikia valgyti.

Vasaros metu reikia valgyti tik vieną trečdalį to, ką suvalgome žiemą. Medus ir vynas nėra geri patiekalai vaikams. O seniems žmonėms jie yra naudingi, ypač žiemos metu.

Pagrindinis medicinos principas yra vidurių reguliavimas. Žmogus visą laiką turi prižiūrėti, kad jie nebūtų užkietėję. Vaikai, turintieji šią bėdą, privalo gerti virtų spinatų arba kopūstų sūnuką su alyva, arba druską su vandeniu. Seni žmonės turi gerti šiltame vandenyje ištirpintą medų, kuris turi būti priimamas kiekvieną rytą, keturias valandas prieš valgį.

Kol žmogus nevengia sunkaus darbo ir prižiūri savo vidurius, jokia liga jo neužpuola.

Paroje yra 24 valandos. Žmogui užtenka miegoti trečdalį paros, tai yra 8 valandas. Sąlygoms leidžiant, paskutinė miego valanda turėtų sutapti su saulės tekėjimu taip, kad žmogus atsikeltų prieš saulę tekant.

Miegoti reikia ne ant pilvo arba nugaros, bet ant šono. Iš pradžių ant kairiojo, o vėliau ant dešiniojo. Negalima eiti miegoti tuč tuojau po valgio. Reikia palaukti 3-4 valandas. Nėra reikalo miegoti dienos metu.

Tie, kurie daug sėdi ir nepakankamai juda, arba kurie neprižiūri savo vidurių, kad ir valgytų gerą maistą, arba gyvena pagal medicinos principus, vis tiek ateityje gaus pilvo skaus-

KALBA, JOS REIKŠMĖ
IR VAIKAS

DOMICELĖ PETRUTYTĖ

Pirmaisiais trejais gyvenimo metais kūdikio sąmonėjimas vyksta labai intensyviai, bet nesąmoningai. Dėl to, pasak C. G. Jung (giluminės psichologijos kūrėjo), žmogus iš to laikotarpio nieko neatsimena.

Apie trečiųjų metų pabaigą kiekvienas normalus vaikas rodo didelį norą tyrinėti ir geriau pažinti aplinką. Dabar jis rimtai domisi ambetrakčiomis daiktų savybėmis: spalva, garsu, svoriu, forma ir t.t. To amžiaus vaikams reikalinga erdvė (be pavojų susiežinti) ir turtinga aplinka su tikrais daiktais, su kuriais jis galėtų veikti, bandydamas juos sąmoningai pavartoti kokiam nors tikslui. Toje aplinkoje turi būti ir patyres vadovas (ne mokytojas), kuris supranta to amžiaus vaiko poreikius, ir be reikalo nesikiša į vaiko veiklą. Žinoma, tas asmuo turėtų būti motina. Deja, tokia laimė šiandien turi retas vaikas. Tai atstina asocijais jausmams vystyti.

Šalia jau minėtų kūdikio vystymosi aspektų, kalbos vystymosi eiga užima labai svarbią vietą jo dvasinių galių plėtroje.

mus ir jų jėgos silpnės. Persivalgymas yra kaip mirtini nuodai žmogaus kūnui, nes tai yra visų ligų pagrindinė priežastis. Dauguma žmonių suvargę todėl, kad valgo blogą maistą. Kiti gi valgo gera, bet valgo jo tiek daug, kad nuo jo suserga.

Jeigu nori būti sveikas, visada prisimink protingo Salimono posakį: „Tas, kuris saugo savo burną nuo persivalgymo, o liežuvį nuo nereikalingo kalbėjimo, bus visada sveikas“.

Kitai negalėtume suprasti kalbos svarbumo visuomeniniame, kultūriname ir civilizotame gyvenime, juo labiau kalbos poveikio asmenybės vystymuisi.

„Kalba, – anot M. Montessori, – yra tokia magiška jėga, kuri ne tik suburia žmones į grupes, suskirstydama juos tautomis, bet, svarbiausia, išskiria juos iš kitų gyvųjų padarų tarpo“. Be kalbos neįmanomas būtų joks organizacinis veikimas, nei civilizacijos ar technikos pažanga. Aišku, išlikti sąmoningais lietuviams išsiviję tepadės ne lietuviškas kraujas, tekantis gyslomis, bet kalba. Tačiau ne išmokta kalba, o su motinos pienu „įsiurbta“, nes tik tokia kalba turi „magiška jėga“. Todėl lietuvių išlaikymo pastangos pirmiausia turėtų nukreipti į motiną su kūdikiu, o ne tik į liuanistines mokyklas.

Jau esu minėjusi, kad kūdikio gyvenimas (kaip gyvuliukų), nėra pajungtas instinktui, kuris pažaboją ir sulauko bet kokią pažangą. Pvz., kuris išminčius, žiūrėdamas į kūdikį, galėtų pasakyti, koks iš jo išaugęs žmogus, ką jis gyvenime darys ir ko nedarys, koks bus jo stotas (sūdjimas), kokia kalba jis kalbės, koks bus jo balso tembras (atpalvis) ir t.t. Tikrai niekas negalės įspėti.

Tačiau, žiūrėdami į bet koki naują gyvuliuką, labai tiksliai ir neapsirikidami galėsime pasakyti, kas iš jo užaugs, kokio dydžio bus, ką jis darys ir ko niekuomet nedarys, kur ir kaip jis gyvens, ar bus pavojingas, piktas, ar taikus gyvulis, ar bus vikrus, ar nerangus, ir pagaliau tiksliai nusakysime kokiais garsais jis save apreišk. Paprastai

tie garsai: au-au, miau-miau, kvar-kvar ir kt., vadinami gyvulių ir paukščių „kalba“. Vėliau paminėti dar vieni įdomūs faktai, kad gyvulių, paukščių ar vabzdžių balsai nei keičiasi, nei tobulėja, nepaisant, kurioje žemės vietoje būtų.

Kiekvienas gyvuliukas ir gimsta su savitu padermės balsu. Pvz., vos gimęs šuniukas, nors ir labai silpnas balseliu, jau joja, kačiukas – miaukia, ežiukas – bliauna, kumeliukas – žvengia, viščiukai, pelytės – cypsi ir t.t. O ką daro kūdikis? Jis graudžiai verkia. Ir ilgą laiką – kelis mėnesius – iš jo burnelės neišgirstame jokio garsu, kuris būtų panašus į žmogaus kalbą. „Todėl, – anot M. Montessori, – pernelgį aišku, kad kalba nėra paveldima. Ji yra ne gamtiškas reiškinys, o antgamtiškas – labai įmantrus ir sudėtingas žmogaus proto pasiekimas“.

Dabar kyla klausimas: kaip vaikas išmoka kalbėti, jei jis jos nepaveldi? Tai tikra tiesa – kalbos vaikas nepaveldi, kaip jis nepaveldi ir kitų dvasinių galių: proto, valios ir jausmų darnumo. Visa tai, ir kalbą, vaikas privalo susikurti pats, pasinaudodamas igimtu potencialu. O tėvų pareiga – sukurti išorinę aplinką ir sudaryti tinkamas sąlygas, kad kūdikis ar vaikas, laikui atėjus, galėtų naudotis savo turimu potencialu. Kita karta susipažinsime kaip „beždžiami“ kūdikėlyje kuriasi kalba ir kokios sąlygos yra reikalingos garsams formuotis.

IŠBANDYS BANKROTO
ISTATYMA

Dviem Kauno parduotuvėms jau teko išbandyti, kaip veikia Bankroto įstatymas. Centrinė privatizavimo komisija savo sprendimu įpareigojo miesto valdybą taikyti Bankroto įsta-

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pasto išlaidas mažinant, pakvitatavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėsi, atžymima, iki kada yra užsimokejęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

tymą dviem Kauno parduotuvėms. Šie du neprivatizuoti „Pramprekybos“ objektai pirmieji Kaune, o gal ir šalyje, išbandys, kaip realiai veikia Bankroto įstatymas. Pagal įstatymą, bankrotą šioms imonėms gali skelbti teismas, arba kreditoriai. („Lietuvos rytas“, 11.26)

• National Geographic Society buvo inkorporuota Washington, D.C. 1888 sausio 27 d.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
166 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (312) 337-1285

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinus
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ktv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Sėd. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 586-3168
Namų (708) 381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm. antr. ketv. ir penkt. 3-6;
Šeštadieniais pagal susitarimą

City Center GT-International

PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVE-
DIMU OFICIALI KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR
KOORDINUOTI KELIONES Į 1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.

KVIEČIAME!

Pasinaudoti žymiai nupigintomis lėktuvų bilietų kainomis iš VILNIAUS:

NEW YORK	\$725.00	MIAMI	\$850.00
BOSTON	\$750.00	DALLAS	\$850.00
TORONTO	\$750.00	HOUSTON	\$850.00
MONTREAL	\$750.00	LOS ANGELES	\$925.00
CHICAGO	\$825.00	SAN FRANCISCO	\$925.00
DETROIT	\$850.00	VANCOUVER	\$950.00
WASHINGTON	\$850.00		

Kainos yra abipusinės. Bilietai privalo būti išrašyti ir kelionė prasidėti iki 1994 m. kovo 31, iškilus reikalui nakvoti, už viešbučius primokėti nereikia.

Dabar jau galima registruotis grupinėms kelionėms:

1. Dainų šventė – „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio iki 13 Nepos.
2. Dainų šventė – „Lietuvos Vyčiai“ 29 birželio iki 13 Nepos, Grupė „B“
3. „Draugo“ kelionė po Pabaltijį, baigiant su Dainų švente Lietuvoje, 26 birželio iki 12 Nepos.
4. Kelionė po Pabaltijį „A“ 26 Nepos iki 06 rugpjūčio.
5. Kelionė po Pabaltijį „B“ 16 rugpjūčio iki 29 rugpjūčio.

SIŪLOME:

Mūsų labai populiarias septynių (7), dešimties (10), ir keturiolikos dienų (14) keliones po Lietuvą. Prašome skambinti dėl tolesnių informacijų.

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvo bilietus mūsų raštineje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais keliomis reikais – bilietais, atstogomis po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu – kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštine.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9828 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60487

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

American Society of Travel Agents

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-164
TELEFAX (370) 2-223-140

Birutė Vindaišienė (iš kairės), Gražina Kasparaitienė ir Lidija Ringienė ruošia jau 60-tąją siuntą Amber Marine sandėlyje. Dovanas, kurias perneša Lithuanian Mercy Lift, paaukojo St. Margaret's ligoninė, Hammond, IN.

Ar turime gailėtis, kad į Sibirą neišvažiavome?

Mes, kurie pasitraukėme į Vakarų, visą laiką buvome raktas po nagų ir krislas okupantų bei jų tarnų akys. Karui pasibaigus, kuomet į pabėgėlių stovyklas susirinkome, tai rusų karininkai ir politrukai su amerikiečių apsauga po jas landžiojo, iškabinėjimais ir bauginimais sugrįžti kvietė. Mums melavo, kad „tėvynė“ mūsų nuodėmės atleido. Aiškino, kad yra paskelbta amnestija ir už „tėvynės išdavimą“ nebūsime baudžiami. Apie kokias „nuodėmes“ ir kokią „tėvynę“ buvo galima kalbėti, kuomet rusų karininkai jos vardu kalbėjo. Panašios kalbos ir iš Vilniaus pradėjo skliti.

O išeivijos veikėjai ir buvę aukštesni pareigūnai, kurie okupantų patikėtiniams buvo itin reikšmingi, pradėjo iš savo buvusių pažįstamų iš Lietuvos gauti laiškus, kuriuose buvo kviečiami grįžti, kadangi jie „laisvai“ Lietuvai yra reikalingi. Nors buvo aišku, kad jie Lietuvai tiek tebuvo reikalingi, kad būdami Vakaruose okupacijos ir okupantų darbų neskelbtų. Okupantams ir jų tarnams ypač buvo nepatogu, kad Antanas Sniečkauskas LKP Centro komiteto sekretoriaus, motina nuo savo sūnaus ir jo įvesto teroro pabėgo. Kuomet ji gyveno Hanau stovykloje, tai buvo pasitenkta, kad apie ją vokiečių spauda rašytų. Taip pat rašė ir amerikiečių kariuomenės „Stars and Strips“.

Kartu su ja pasitraukė du sūnūs ir dvi dukterys, komunistų partijos vadovai buvo labai nepatogu, kad beveik visi jo giminės nuo jo pabėgo. 1947 m. atvykę jo pasiuntiniai bandė prikalbinti, kad grįžtų. Bet ji griežtai atsisakė grįžti, kol išsiviešuos sūnūs bus valdžioje. Kuomet ji 1948.12.27 mirė, tai vėl buvo rašoma vokiečių ir amerikiečių spaudoje. Man pačiam, kaip stovyklos atstovui, teko nuvežti pranešimus ir nuotraukas į Okupacinių pajėgų štabą Frankfurt a/M. Kiek tuomet teko girdėti, tos nuotraukos buvo kariuomenės laikraštyje išspausdintos. Tad ne-reikia stebėtis, jeigu okupantų parankiniai, stengėsi mus, jeigu nesusiūžinti, tai bent sukompromituoti.

Išeivijai jie gero žodžio neturėjo. Rusijos pavyzdžiu įsteigta „Tėviškės“ draugija, kurios tikslas buvo išeiviją vilio-ti, skaldyti ir užliūliuoti. Jie

gerai aprašydavo tik vadina-muosius „pažangiuosius“. Dabar jau žinome, kad visi kultūrininkai, kurie sovietiniiais laikais lankėsi, tam tikrus uždavinius turėjo. Sugrįžę turėjo atskaitą duoti iš pradžių išeivijai buvo nusikaltė-lių epitetas prisegtas. Tai tie, kurie: „Nuo liaudies keršto ir teismo bausmės pabėgo. Dva-rininkai, liaudies skriaudejai ir tarybinių žmonių naikintojai“. Negalėdami kitaip išeivijos su-kompromituoti, kartu su KGB talkino OSI vykdomai „raganų medžioklei“. Matydami, kad ta jų užimta linija didelių rezulta-tų neduoda išeivijai „nuddžiūvu-sios šakos“ epiteta prisegė.

Pagaliau pradėjo išeiviją be-veik ignoruoti. Ką gera galima apie „nuddžiūvilius“ rašyti? Tas išeivijos ignoravimas davė ryš-kesnius rezultatus, kuriuos mes dar šiandien jaučiame, kadangi apie išeiviją labai mažai žinių turime, o ir tos pačios skurdžios žinios dažnai yra neigiamos. Dabar į valdžią vėl „buvu-siems“ sugrįžus, apie išeiviją vėl pradėsime neigiamai atsiliep-ti. Jau ne viena sykį teko Lietu-vo spaudoje skaityti, kad mes esame nusikaltė. „Išeivija turėtų Lietuvą atsiprašyti, kad ją nelaimėje apleido“. Dėl to nė nereikėtų stebėtis, kadangi dabar valdžioje daug buvusių stri-bų ir KGB-istų sulindę, jie negali atleisti, jog mes iš jų na-gų pasprukome.

Tačiau labai nustebau, kuomet per radiją išgirdau išeivijoje žinomą žmogų taip kalbant kaip tie, iš kurių nagų mes ištrū-kome. „Dažnai mes savo kal-bose ir spaudoje minime tik tai, kas dabartinėje Lietuvoje yra bloga. Mančiau, tai yra dėl to, kad jaučiame sąžinės graužimą – jog iš jos pabėgome (laisva citata J. Ž.)“. Mes visą laiką teturėjome tėvynės ilgesį, bet ne sąžinės graužimą. Mančiau, kad ir pats kalbėtojas buvo ir yra dėkingas tėvams, kad Čika-goje, o ne Igaroje ar Vorkutoje gyvena. Taip pat yra nesąmonė mums kartoti, kad „dabartinė valdžia yra laisvai tautos išsi-rinkta“. Jeigu atmesime kita-kalbūs (20%), kurie nėra lietu-vių tautos dalis, tai balsai tarp Lozario ir Brazausko pusiau pasidalino. O ir tos „laisvės“ – bent provincijoje – tai tikrai ne-buvo. Aplinkyti ir kolektyvinio ūkių pirmininkai grasino: „Mes žinosime, kaip jūs balsavote“.

Juozas Žygas

Prof. V. Landsbergis, LR Seimo opozicijos vadas su JAV LB Krašto valdybos nariais Vašingtone š.m. vasario 4 d. (iš kairės): vicepirm. mokslo reikalams Vitolis Vengris, VRT pirm. Algimantas Gečys, vykdomoji vicepirm. Regina Narušienė, prof. Vytautas Landsbergis, Krašto valdybos pirm. Vytautas Maciūnas.

NUOMONĖS PRIE PACIFIKO

JUOZAS KOJELIS

Sausio 29-30 d. Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje vyko dviejų dienų politinių studijų savaitgalis, kurio metu organizatoriai pabandė paty-rinėti dalyvių nuomones Lietu-vo vidaus ir užsienio politikos klausimais bei su išeivija su-sietais reikalais. Per dvi dienas buvo išdalinta 270 anketų su 16 klausimų, kurių 6 buvo apie Lietuvos vidaus politiką, 3 – užsienio ir 7 daugiau ar mažiau susiję su išeivių interesais. Anketų su atsakymais grįžo 104. Klausiamasis galėjo pasi-rinkti vieną iš penkių atsak-ymų: „labai svarbu“, „svar-bu“, „nesvarbu“, „visai ne-reikalinga“ ar atsakymu „nežino“. Prie tų penkių grafų prisidėjo dar viena tiems, kurie į klausimą visai neatsakė.

Apskaičiavus atsakymų pro-centais, paaiškėjo, kad losan-geliečiams, dalyvavusiems politinėse studijose, Lietuvos vidaus ir užsienio politikos klausimai rūpi daug labiau rūpi, negu savi. Jei visus anketoje keliamus klausimus padalin-tume į dvi lygias dalis, tai pamatytume, kad pirmą „labai svarbiu“ atstuntuką neįneina vienas išeivijos reikalų klausimas. Atsakymai išsiri-kuoja taip: priimti griežtus įsta-tymus mafijai ir „reketui“ Lietuvoje stabdyti – 94%, išve-s-ti rusų kariuomenę iš Estijos ir Latvijos – 84%, Lietuvai tapti NATO nare – 80%, demilitari-zuoti Karaliaučiaus sritį – 79%, KGB archyvus išlaikyti poli-tinių kalinių ir tremtinių kon-trole – 76%, grąžinti lietuvius iš Sibiro – 61%, stiprinti Lietu-vos karines pajėgas – 47%,

demokratiją ugdyti „iš apačios“ – per savivaldybes – 46%. Į antrąjį atstuntuką įeina šios pro-blemos: pašalinti kliūtis grįž-tantiems įsiskirti Lietuvoje – 43%, išeiviams grąžinti pilie-tybę – 39%, kunigams nesiau-terinti pilietinių teisių – 31%, paskubinti išeiviams turto grąžinimą – 27%, išeiviams Lietuvos seime turėti du atsto-vus – 26%, remti Lietuvos poli-tines partijas – 16%, PLB tarnauti Vilniuje suteikti ministro teises – 16%, Lietuvių fondui leisti išeivių literatūrą – 13%.

Sudėjus „labai svarbu“ ir „svarbu“ skiltis, Lietuvos vi-daus ir užsienio politikos klausimai rūpi daug labiau kaip 90% anketą atsakiusių losan-geliečių. Tos grupės viršūnėje stovi mafijos sutradymas – 98%, apatijoje „su 90%“ – demok-ratijos ugdymas per savi-valdybes. Iš antrojo atstuntuko į pirmąjį su 92% reikia čia atkelti pagedavimą pašalinti kliūtis grįžtantiems įsiskirti Lietuvoje.

„Labai svarbu“ ir „svarbu“ skilčių suma rodo, kad išeiviams mažiausiai rūpi Lietuvoje turėti savo ministrą – 45%, Seime du – atstovus – 59%, o Lietuvių fondo nurodytai rolei irgi 59%.

Neigiamų („nesvarbu“ ir „visai nereikia“) balsų daugiausia surinko noras turėti savo ministrą – 38%, Seime turėti savo atstovus – 32%, grąžinti išeiviams turimą – 31%, Lietuvių fondo rolei – 28%. Mažiausiai neigiamų pasisakymų gavo: po 1% – lietuvių grąžinimas iš Sibiro, Karaliaučiaus srities

Nuotr. Astos Banionytės demilitarizavimas, išvedimas rusų kariuomenės iš Latvijos ir Estijos ir mafijos sutradymas; 2% įstojimas į NATO, 3% de-mokratijos ugdymas per savi-valdybes ir po 4% karo pajėgų stiprinimas ir pašalinimas kliū-tių grįžtantiems Lietuvon įsi-kurti.

Gali kas pasakyti, kad poli-tinėse studijose dalyvavusių pasisakymas nebūtinai charak-teringas Amerikos lietuvių dau-gumos nusistatymui. Gali būti ir taip, bet tai reiktų įrodyti. Rašančiojo nuomone, rezultatai nebūtų daug skirtingi, jei JAV Lietuvių Bendruomenė panašų apklausinėjimą praves-tų LB Tarybos rinkimų metu. Ameri-kos lietuviai, kurie už praeitę parodytą meilę ir auką Lietuvai, dabar nereikalauja atlyginimo, gyvybinius Lietuvos rūpesčius ir šiandien teltelais savo rūpe-čiai. Tikiu, kad taip yra lietu-vių bendruomenėse nuo Pacifi-ko iki Atlanto.

APRŪPINA ŪKININKUS

Šilutės rajono žemės ūkio bendrovės „Rapsas“ dar-bininkai bendros Lietuvos ir Kanados įmonės „Raseiniai – agra“ užsakymu paruošė eksportui daugiau kaip tūk-stantį tonų rapso grūdų, gautų iš JAV. Jie bus išvežti į Daniją. Bendrovė neturi nė hektaro žemės, tačiau pinigų užsidirba, padėdama kaimynams ūkinin-kams. Bendrovė savo sandė-luose saugo ūkininkų grūdus ir paruošia sėklą pavasariui, parūpina trąšų iš Lietuvos ir Baltarusijos.

ŽEMĖS ŪKIO REIKALAI

Statistikos departamentas susumavo 1993 metų žemės ūkio veiklos duomenis. Sausra truko septynias savaites – nuo

Danutė Bindokienė

Ką simbolizuoja išskeltas kumštis?

Paprastai džiaugiamės, kai amerikiečių spauda paminia lie-tuvių renginius, ypač, kai straipsnis ar žinia pailiust-ruojama nuotraukomis. Ameri-kos etninių grupių marguynė patekti į kasdieninę spaudą nėra taip lengva.

Tačiau į nuotrauką, išspaus-dintą „Daily Southtown“ (va-sario 15 d.) laikraštyje, galima žiūrėti dvejopai. Nuotrauka iš Lietuvos Nepriklausomybės šventės Marijos aukštesniosios mokyklos auditorijoje, Čikagoje. Scenoje dainininkė, pasipuošusi tautiniais drabužiais, baigia giedoti himną (taip ir po nuotrauką parašyta). Tai teigiamoji vaizdo pusė. Tačiau dainininkė stovi išskėlus abi rankas ir sugniaužusi kumš-čius, tarytum grasindama visam pasauliui (neparodyta ar ir publika salėje buvo išskėlus kumščius...).

Dvidešimtojo amžiaus pabaig-s simbolis, galima sakyti, yra išskeltas kumštis. Kas tik nori ką pabrėžti – pradedant protes-tais, neapykanta, baigiant laimėjimais – būtinai išskelia ranką (ar rankas) virš galvos, o plaštaka suspausta į kieta kumštį. Iš pirmo žvilgsnio net sunku pasakyti, kokį jausmą kumščio savininkas nori išreikš-ti. Suprantama, matydami susi-erzinusią irakiečių minią, pro-testuojant prieš Ameriką; pales-tiniečius, keikiančius Izraelį; somalių gaujas, klykaujan-čius iš džiaugsmo prie nukritusio amerikiečių malūnsparnio; Čikagoje, New Yorke, Los Angeles ar kitur būrus jaunuo-lių, išskeltais kumščiais „iš-kančių lygių teisių“, galime prileisti, kad jie visi pyksta, gra-sina, protestuoja.

Sunkiau suvokti kumščio reikšmę, kai ji išskelia atletas, laimėjęs rungtynes, politikas po pasisekusį rinkimų, daini-ninkas, užbaigęs dainą scenoje. Išskeltos rankos turėtų reikšti džiaugsmą, bet sugniaužtas kumštis rodo kaip tik priešingą reikšmę.

Nepaisant „modernių“ kumš-čio sąvokų, lietuviškoje pasamo-nėje jis tebeteikia neapykantą, kerštą, pyktį ar kitą neigiamą jausmą. Vyresnieji gerai prisimena išskeltų kumščių reikšmę, kai šis ženklas buvo nuolat vartojamas žygiuojančių, mitinguojančių komunistų par-tijos narių, komjaunuolių. Tuo metu buvo visiems aišku, ką sugniaužtas kumštis reiškia.

Himnas nėra šiaip sau daina, kurios metu giedančiam pritik-tų skėrytiotis ar kaip kitaip „sportuoti“. Net kur kas lais-vesnių pažiūrų amerikiečiai sukilo protestuoti, kai viena žinoma televizijos aktorė, prieš sporto rungtynes pakviesta gie-doti himną, iš jo padarė kvailą farsą. Lietuviai į savo tėvynės meilės simbolį – himną – dar rimčiau žiūri, instinktyviai jau-čia, kaip laikytis, ji giedant, kada himną giedoti tinka, kada ne.

Šios eilutės nėra skirtos daini-ninkams ar šventės rengėjui kri-tikai. Tai tik kelios pastabos, kad nuolat turime budėti, nes neigiamos „naugjovės“ yra lyg liga, kuri „raitą atjoja, o pėsčia išseina“, kitaip tariant, labai greitai įsispilietina, o išvėty pasidarė sunku. Viskas, ką savo aplinkoje matome ar girdime, nebūtinai jau ir mums tinka. Reikia tikėtis, kad sugniaužti kumščiai nebus nauja Lietuvos himno giedojimo mada. Lyg ir nesiderintų „vienybė tezydi“ linėjimas su neapykantos ženklais...

Vėlyvų iki Sekminių, po to tris mėnesius lijo, tik spalio buvo iprastas, o lapkritį anksčiau, negu bet kada, atšalo, įšalas siekė 1 metrą! Augalininkystės produkcijos surinkta daugiau negu 1992-ais, o gyvulininkys-tės – mažiau. Išsiskiria linai – šimet gauta tik 21%, lyginant su pernai. Gyvulininkystės pro-dukcijos gauta mažiau (80-90%), bet visiškai pakanka Lietuvos poreikiams, dar ir eksportuoti Skeptikų buvo pranašauta, kad Lietuva bus „išparduota“.

Gyvulių yra kiek mažiau, nei pernai tuo pat metu, bet sumažėjo ne taip smarkiai – iki 85%, o paukščių – padaugėjo. Ši rudenį pasėta 19% mažiau žiem-kenčių, suarta 82% dirvų. Lietu-voje yra 113,000 ūkininkų, kuriems tenka 30% dirbamos žemės. Šimet ūkininkai išau-gino 37% grūdų, 28% bulvių, 31% runkelių. Javų derlin-gumas – šiek tiek didesnis už vidutinį. 1993 m. rudenį ūkininkai apsejo 43% visų apsė-ty plotų.

STRATEGINIS VALSTYBĖS PLANAVIMAS GRĖSMĖS APLINKOJE

KOZMAS BALKUS

5

Valstybės funkcijas organizuoja ir valdo ministerijos. Prezidentas ir ministras pirmininkas yra atsakingi už visas funkcijas.

Kai kurios valstybės valdymo funkcijos darosi su-dėtingos. Pavyzdžiui, į produkciją įeina ne tik pramonė, bet ir žemės ūkis bei miškininkystė. Taip pat transpor-tas ir komunikacijos gali būti atskiros funkcijos. Gera funkcinė (ir ministerijų) organizacija ne tik gerai tar-nauja žmonėms, bet ir siekia pažangos. Ministerijos yra brangios. Jeigu kelios funkcijos yra tinkamos sujungti, jas reikėtų patalpinti vienoje ministerijoje, kaip žemės ūkį ir miškininkystę. Kitas pažangos kriterijus yra buvimas kiekvienai funkcijai akademines disciplinas aukštesiose mokyklose. Funkcinis sąmoningumas valdomosi organizavime turėtų būti glaudžiai derinamas su mokslų struktūrų vystymu.

Miestuose ir dideliuose bendruomenėse, funkcinių or-ganizacijų struktūros panašėja į valstybės.

KRAŠTO ŪKIO REFORMOS

Krašto ūkis susideda iš keturių pagrindinių komponentų: a. žemės ūkis; b. urbanizacija; c. pramonė; d. valstybinio masto įrenginiai; gamtos turtas; e. bankinė sistema.

Kad būtų galima įvykdyti krašto ūkio perversmą iš

suvaržytos į laisvą ekonomiką, reikia reformuoti, o ne tiksliai privatizuoti, krašto ūkio sudėtinės dalis. Be or-ganizavimo naujų sistemų, privatizacija gali sugriauti senąją sistemą, tikint, kad atsiras nauja. Bet tokia svajonė gali ilgai neišsipildyti ir tautai gali tekti paba-dauti, išgyventi kitokių trūkumų periodą. Desperacijoje tauta gali grįžti į imperinį glebį su didesnę kančiom ir apsvylimais.

Krašto ūkio reforma reiškia valstybės sąmoningą pastangą krašto ūkio pakeitimui. Tam tikslui reikia re-formuoti pagrindines krašto ūkio dalis.

Žemės ūkio reforma

Žemės ūkis – pagrindinis krašto turtas. Po sovietų sistemos sugriuvimo atsikuriančiose tautose žemės nuo-savybė perėjo į tų tautų rankas. Kraštų išsilaisvinimas pabūdino žmonių norą turėti žemės ir taip išsivystė pilietiško spaudimas privatizacijai. Susidarė proga per-svarstyti žemės ūkio vaidmenį valstybės atstatyme ir kokios nuosavybės formos geriau tiktų tam vaidmeniui.

Atsikuriančių tautų problema – kaip surasti galimai geriausią sprendimą žemės padalinimui. Iš vienos pusės, sovietiniai ūkiai gali būti palikti, nors jie pasižymėjo savo neproduktyvumu. Iš kitos pusės, galima žemę taip suskaldyti, kad kiekviena šeima gautų sklypą, jeigu to norėtų; turto suvalstybinime kiekviena šeima prarado ką nors, o žemė buvo padaryta valstybės nuo-savybe, kurią prie esamų aplinkybių galima padalinti. Tačiau nei vienas iš tų kraštutinių nėra tinkamas aukštai žemės produkcijai, kuri reikalinga dabar ir paliks reikalinga ateityje.

Naša, kurią žemės ūkis turėtų dalintis su miestais. Žemės ūkiui reikėtų perimti dalį miestų socialinės naštos. Reikėtų pagalvoti apie priskyrimą žemės ūkiui kai kurių socialinių tarnybų, kurios paprastai randamos

miestuose. Tų tarnybų biudžetai yra menki, o dėl numa-tomų sunkumų jie gali pasidaryti dar mažesni. Jeigu kai kurie ūkiai būtų labai dideli, prisimindami socialines tarnybas kartu su valstybės bendradarbiavimu, tokie ūkiai galėtų turėti naudos.

Šios socialinės tarnybos būtų suderinamos su žemės ūkio aplinka: a. valstybės sienų apsauga ir vidinės apsaugos rezervai; b. pensininkai ir vyresnio amžiaus gyventojai; c. chroniški ir nepagydomų ligų sanatorijos; d. valstiečių sveikatos aptarnavimų punktai; e. vaikų namai ir prieglaudos; f. gyvenviečių tinklas sezoniniams darbininkams; g. tinklas kaimiškų nakvynės namų ir svetainių.

Didžiausi ūkiai, vėliau vadinami dvarais, natūraliai išaugintų dvarmiesčius, kaip praeityje. Socialinės tarny-bos galėtų būtų patalpintos dvaruose ir dvarmiesčiuo-se.

Žemės ūkio struktūra. Žemės reforma turi išpildyti nemažai vilčių, pvz., žmonių norą turėti žemės, palinkimą ūkininkauti, praturtėti ūkininkavimu ir panašiai. Tokioms viltims išsipildyti reikia įvairių dy-džių ūkių. Tam tikslui siūloma žemės ūkio struktūra susideda iš keturių zonų ir trijų ūkių dydžių kategorijų.

Žemės naudojimo intensyvumo zonos: a. urbaniza-cijos – grandinės miestų ir priemiestių; b. užmieščių – urbanizacijos praplėtimo zona; c. buferio – tarpinė zona; d. didelių ūkių – žemės ūkio plotai.

Ūkių dydžių kategorijos:

- a. dvarai – du ar daugiau buvę kolūkiai, agrarinės įmonės didelių ūkių zonoje;
- b. šeimos ūkiai – šeimos apdirbami ūkiai, ūkininkų verslo ūkiai buferio zonoje;
- c. maži ūkiai – sodybos įvairiems verslams, žemdir-bių sodybos užmieščių zonoje.

Reikia manyti, kad didelė dalis atsikuriančių kraš-tų gyventojų tikisi ne tik padaryti pažangą, bet ir

(Bus daugiau)

LANDSBERGIO VIEŠNAGĖ VAŠINGTONE

Vasario mėn. pradžioje JAV sostinėje, Washington, DC lankėsi Lietuvos Respublikos Seimo opozicijos vadas prof. Vytautas Landsbergis. Kartu su LR seimo deputatu Vytautu Bubniu, Vytautas Landsbergis dalyvavo National Prayer Breakfast komitetas jau daugelį metų vasario mėnesio ruošia Vašingtone gausią programą, kuri duoda progą JAV valdininkams, politikams bei religijai vadams susipažinti ir pasitarti. Pagrindinis įvykis, tai iškilmingi pusryčiai, kurie susilaukė net 5,000 svečių jų tarpe JAV prezidento. Šiemet kartu su prezidentu Clinton dalyvavo ir profesorius Vytautas Landsbergis, kuris turėjo progą pasidalyti su prezidentu mintimis dėl Lietuvos nepriklausomybės išsaugojimo.

JAV LB VRT įstaigos direktorė Asta Banionytė dirbo su National Prayer Breakfast komiteto sudaryti prof. Landsbergiui programą vasario mėn. 25 d. Be oficialių viešų susitikimų buvo paskirta laiko privatiems pasitarimams ir darbo posėdžiams. Tarp jų buvo pasimatymas su Tarptautinių Respublikonų institutu (International Republican Institute - IRI), kuris nuo š.m. kovo mėnesio tikisi atidaryti įstaigą Vilniuje, kad skatintų ir tobulintų visu partijų veiklą Lietuvoje, nes visuomenės apatijos ir nusivylimo nuotaika yra sudariusi tikrą pavojų Lietuvos demokratinės sistemos vystymui. Institute prof. Landsbergis turėjo progą kalbėti visam susirinkusiam štabui, kuriame yra per 50 tarnautojų, dirbančių ne tik Rytų Europoje, bet Afrikoje, Azijoje ir Pietų Amerikos šalyse. Bruce McCole, Instituto direktorius, ilgametis Lietuvos nepriklausomybės šalininkas, išpūsdamas savo štabui pristatė prof. Landsbergį ir lietuvių tautos kovą už laisvę.

Prof. Landsbergis taip pat applanke visuomeninę organizaciją, „Empower America“, kuri skatina tris politines idėjas, t.y.: JAV turi ginti laisvės ir demokratines santvarkos idealus pasaulyje; ekonomikos sveikata gerėja ir dirbančių skaičius didėja, kai krašto valdžia mažiau reguliuoja ekonomiką; socialinės problemos geriausiai išsprendžiamos, tvirtinant piliečių savarankiškumą, o ne didinant valdžios biurokratiją. „Empower America“ organizacijoje dirba žinomi JAV politikai Jack Kemp, William Bennett ir Jeane Kirkpatrick. JAV laikraščio „Wall Street Journal“ apžvalgininkas Paul Gigot, yra apibūdinęs „Empower America“ organizaciją, kaip „tikrą Respublikonų šešelinę vyriausybę“. Prof. Landsbergis susipažino su organizacijos veikla ir ilgai kalbėjosi su Jack Kemp dėl politinės ir ekonominės padėties Lietuvoje. Prie JAV prez. Bush Jack Kemp ejo „Housing and Urban Development“ ministro pareigas ir susilaukė daug kritikos iš prezidento, nes besąlyginiai rėmė Lietuvos nepriklausomybės ir Landsbergio valdžios pripažinimo reikalus. J. Kemp šiuo metu su Švedijos ministru pirmininku Carl Bildt veda tarptautinę konservatorių sąjungą (IDU).

Buvo maloni staigmena, kai „Empower America“ įstaigoje prisistatė jauna JAV lietuvių kilmės studentė Sanda Simanavičiūtė, kuri, studijuodama Georgetown universitete, laikinai dirba šioje visuomeninėje organizacijoje. Buvo matyti, kad ir jauni štabo nariai gerai informuoti apie Lietuvą, ir prof.

Landsbergi.

Prof. Landsbergis ilgai tarėsi su Hudson Instituto krašto saugumo studijų direktorium, buvusiu JAV kariuomenės generolu William Odom. Generalas Odom jau keletą metų seka Lietuvos reikalus ir yra tvirtas Lietuvos nepriklausomybės ir demokratijos jos rėmėjas. Paskutiniu metu generolas Odom JAV laikraščiuose ir savo Instituto studijose aprašė Rusijos imperializmo pavojų naujoms Rytų Europos demokratijoms ir ragino dabartinę JAV vyriausybę kuo greičiau įjungti šias naujas demokratijas į NATO struktūras.

Į Vašingtoną, susitikti su prof. Vytautu Landsbergiu atvažiavo, JAV LB Krašto valdybos nariai: pirm. Vytas Maciūnas, VRT pirm. Algimantas Gečys, vyk. vicepirmin. Regina Narušienė ir vicepirm. mokslo reikalams Vitolis Vengris. Jie susitiko su svečiu ir labai ilgai posėdyje svarstė ne tik JAV lietuvių Bendruomenės įvairius santykius su Lietuva aspektus, bet ir politinę bei ekonominę krašto padėtį. Buvo prieita įdomių išvadų, kurios ateityje bus naudingos ir JAV lietuvių Bendruomenės ir Lietuvos politiniam gyvenimui.

Po susitikimo JAV LB KV atstovais prof. Landsbergis šeštadienį dar tarėsi su U.S. Baltic Foundation pirmininku Linu Kojeliu ir savivaldybių programos direktore Audrone Pakštienė. Neužmiršdamas ir Amerikos Balso, davė pasikalbėjimą lietuvių skryiaus viršininkui Romui Sakadolskiui.

Prieš išvažiuodamas, prof.

JAV politikas Jack Kemp Empower America organizacijos patalpose Vašingtone š.m. vasario 4 d. su prof. Vytautu Landsbergiu (dešinėje).

Nuotr. Astos Banionytės

BET ATsirado ŽIRINOVSKIS...

RŪTA KLEVA VIDŽIŪNIENĖ

Vel sekame besikeičiančias pasaulio politikas. Štai, ramiai valgant vakariene, paminėjau neseniai skaitytą žinią iškarpa, garsiai pasakydamas: „Kaip gerai, kad atsirado Žirinovskis!“ Mano vyras nustebo mano tokiu galvėjimu, todėl jaučiau reikalingą pasiaiškinti: „Gal tai sumažins tokią didelę Amerikos meilę Rusijai, padedant jai pereiti į imperijos padėtį ir išplečiant savo įtaką mažose valstybėse“.

Iš tiesų vakaro naujienose jau buvo jaučiamas Amerikos valdžios suabejojimas savo politika, bet galutinai jos dar neatsisakant, nes kas gi galėjo būti gražiau tarp gerų draugų vienas visagalio vienoje vandenyno pusėje, o kitas Europos nykštukų žemyne!

Panašią galvosena radau vieno, dabar Maryland universitete esančio Maskvos

Vytautas Landsbergis, lydimas JAV LB VRT įstaigos direktorės Astos Banionytės dar susitikti su vienu aukštu JAV valstybės departamento valdininku.

A. B.

savaitraščio redaktoriaus, Juri Sigov straipsnyje, pasirodžiusiame „Christian Science Monitor“ laikraštyje. Straipsnis pavadintas „Nepriklausomybė be chaoso“. Čia autorius kiek paryškina rusų piliečių galvoseną, kad dabar nuo Sovietų Rusijos atsiskyrusios valstybės neužsitarnauja palankaus elgesio iš rusų pusės. Betgi buvo maloniausia skaityti tai, kad, nagrinėjant santykius su Rusija palaikančių valstybių skaičių, nebuvo Baltijos valstybių. Jis skaitė, kad normalūs prekybos ir diplomatijos santykiai būtų geras dalykas, nes daugiausia jos tebėra priklausomos nuo Rusijos ekonominiuose reikaluose — prekyboje ir energijoje, bet jas atstumia rusų galvosena, kad, laikui bėgant, jos vis vien liks Maskvos įtakos sferoje. Šis žurnalistas mano, kad Rusija neturėtų grąžinti karinę jėgą, o pasilikti gerų diplomatinių santykių ribose, nes kitaip tos šalys vis daugiau ieškos paramos Vakaruose. Blogio imperijos paveldas tebėra neišblėses, ka rodo ir visų išsilaisvinusių valstybių pastangos pakliūti į NATO narių eiles. Tada Rusija

vėl grįžta prie savo seno pasiteisinimo, kad ji turinti teisę ginti tose atskilusiose valstybėse tebegyvenančius rusų kilmės žmones, nors tų žmonių skaičius niekaip dar nepavyko įrodyti.

Taigi tokie vadai, kaip Žirinovskis, gali turėti didelę įtaką ir dar sovietinio gėrio sapnuose skęstančius gyventojus, bet Vakarai tikrai turėtų suabejoti rusų imperijos didybės paveikslu. Jei tokie žurnalistai, kaip Juri Sigov, neįjungia į rusų zoną Baltijos kraštų vardų, tai Vakarams irgi tas turėtų šį tą reikšti.

Dabar dar norėčiau tarti porą žodžių apie mūsų gyvenvietę palietusį žemės drebėjimą. Taip, ta baisioji gąja ejo ir per mūsų miestelį Valencią, kur gyvena netoli vienos nuo kitų net septynios lietuviškos šeimos, o dabar gal ir daugiau, nes kūrė šeimas jaunimas. Visus žiauriai palietė šis, kaip iš patrankų apačioje šaudymas. Vienus daugiau, kitus mažiau, bet jau lekščių, stiklų visi netekome, iškryto durys, nukrito paveikslai, statulos, pabiro nuo lentynų knygos ir virtuvės reikmenys bei maisto produktai. Dabar tebeturime dar po kelis pakratymus, vadinamus „after-shocks“, kurie taip pat stiprūs ir daro žalą, nors tęsiasi trumpiau, negu pagrindinis. Man tai trečias toks supurtymas nuo atvykimo į Kaliforniją. Bet bandomė tvarkytis. Vieno tautiečio namas ant kalnelio skilo pušiai, visur tris dienas nebuvo vandens, elektros ir dujų. Dabar jau turime, bet ne visi. Atsidarė miesto krautuvės, dirbantieji jau bando vykti į darbo vietas. Mūsų namuose paveikslai, kurie išliko, dar sustatyti prie sienų, bet viskas eis ramyn ir geryn — iki kito karto. Kaip mano daktaras mėgsta sakyti, kai nusiskundži: „Bėgti dar čia!“

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS

VEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VENTILUOJIMUS.

H. Deckys
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-6050
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sąžiningas Patarnavimas
- MLS. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas
- Perkamieji Parduodami Namai.
- Apartamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaida.

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS

Asmeniskai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite BUDRAITIS
Bus. 312-585-6100, nam. 312-778-3971

IEŠKO BUTO

Tvarkinga, vidutinio amžiaus šeima ieško buto Marquette Pk. apyl. Skambinti 8 v.v. - 10 v.v. tel. 312-778-1693.

HELP WANTED

Amerikiečių šeimai reikalinga nerūkanti, gerai angl. kalbanti moteris prižiūrėti 2 mergaites 3 1/2 ir 1 1/2 metų. Šiek tiek namų ruošos; 5 darbo dienos, atskiras did. kamb. su „cable“ TV, video ir tel. \$250 [sav.].
Skambinti
9 v. r. — 7 v.v.
(Philadelphia)
Tel.: 215-667-4727

HELL IN ICE

Onutė Garbštienė

A diary (much like that of Ann Frank), which begins in 1941 when a group of Lithuanians were loaded in cattle cars and dispatched to the wastelands of Siberia. This diary is a record of a woman — a people-a nation, ravaged by a vicious occupying force, but resisting and surviving.

Translated by Raimonda K. Bartuska. 256 pages, hard cover. Published in Vilnius 1992. Book price \$13.00. Shipping and handling in USA \$2.00. Canada — \$3.00. Illinois residents add \$1.14 for sale tax. Send orders to: **Draugas**, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589

LIETUVIŠKI RAGUOLIAI

- kepame virš 30 metų
- siunčiame į visas JAV valstijas
- 3 dydžiai: 5, 10 ir 15 sv.
- laikas užsisakyti Velykoms

Skambinkite:
Juozul Liūdžiul (203) 223-2380

PADĖKA

Reiškiu širdingiausią padėką, sesėms ir broliams šauliams iš Chicago, aplankiusiems mane ligoninėje š.m. vasario mėn. 6 d.: St. Juodžiui su žmona, M. Gudaitienei, Ramanauskienėi. Taipogi pagarba ir tiems broliams ir sesėms, kurie norėjo, bet negalėjo atvykti, dėl blogo susisiekimo, bet atsiuntė širdingiausių linkėjimų pasveikti. Taipogi esu dėkingas mane aplankiusiam vietoj pensininkų sekretoriui p. Surantui ir šauliams O. Pr. Joneliams, kurie mane ne tik lankė, bet daug širdies parodė, pagalbėdami mano žmonai.

Visiems širdingas ačiū!

Augustinas Pocius

Rockford, IL.

Making a big world smaller.

What difference does it make that Lufthansa flies to more international destinations than any other single airline? Or that every 40 seconds a Lufthansa plane takes off or lands in one of 180 cities around the world? The point is that over the years every experience with every traveler, from every corner of the world, has helped us understand you. We've come to know cultures and customs from around the globe. All the better to help you feel at home everywhere, on the ground, and in the air. Even in many cities we don't fly to, you'll find a Lufthansa office ready to serve your needs. Experience that's worldwide and worldwide. It's a difference that's helped us make friends with a world full of travelers. And that can make this big world feel very small indeed.

Lufthansa

For reservations or information call 1-800-645-3880 or see your Travel Agent. Lufthansa is a participant in the mileage programs of United, Delta and USAir.

A passion for perfection.®

Lietuvos pagrindžio veikla

JUOZAS NAVAKAS

Su sovietinės okupacijos pradžia Lietuvoje, prasidėjo ir antisovietinis pasipriešinimas, kuris tęsėsi 45 m. Apie tai jau nemažai buvo spaudoje rašyta, bet gal dar ne vias pasakytas. 1993 m. pasirodė nauja knyga Lietuvoje „Nenuagaletoji Lietuva“. Jos autorius, arba kaip jis pats save vadina – knygos sudarytojas – yra Algimantas Liekis. Šioje knygoje bandoma atskleisti lietuvių tautos antisovietinio pasipriešinimo raidą, remiantis dokumentine medžiaga – pagrindinio leidinio. Autorius yra gavęs medžiagos iš lietuvių, buvusių pagrindinio veiklės, jų rėmėjų ir politinių kalinių kovojusių prieš žiaurą okupantą. Be abejo, dar daug tokios medžiagos gali KGB ir teismų archyvuose. Pirmoji knyga apima laikotarpį nuo 1949 m. iki 1978 m. Knyga susideda iš dviejų dalių. Pirmoje dalyje yra „Antisovietinis pagrindis ir Lietuvos nepriklausomybė“ ir antrą dalį sudaro „Kalba dokumentai“ – pagrindinio leidinio: „Lietuvos Katalikų bažnyčios kronika“, „Aušra“, „Perspektyvos“, „Dievas ir tėvynė“ ir kiti.

Sovietinei komunistinei okupacijai pasipriešinimo laikotarpiai buvo skirtingi. Nuo 1945 m. iki 1953 m. vyko partizaninės kovos, kai stalinistai stengėsi įkurti ir įtvirtinti komunistinę santvarką. Tai ginkluoto lietuvių tautos pasipriešinimo prieš okupantą laikotarpis, kuris buvo vienas ilgiausių ir atkakliausių Rytų Europoje. Tada prieš lietuvių tautą kariavo dvi NKVD divizijos, joms talkininkavo pasienio, atvažiavusi iš Gudijos ir Karaliaučiaus kariuomenė. Gaila, kad nenurodoma, kiek lietuvių stribų dalyvavo kovoje prieš partizanus. Partizaninės kovose žuvo per 30,000, nes partizaninis judėjimas Lietuvoje buvęs 6 kartus didesnis negu Lenkijoje ir 1,5-2 kartus didesnis negu Latvijoje bei Estijoje. Partizanų sunaikinimui planas buvo paruoštas Maskvoje 1944 m. lapkričio 11 d. ir jį vykdė, i Lietuvą atsiųstas, Suslovas.

Okupanto tikslas buvo kiek galima greičiau palaužti ginkluotą pasipriešinimą ir surusinti Lietuvą. Suslovas išvažiavęs pasakė, kad Lietuva bus be lietuvių. Jau 1946 m. iš valstybinių įstaigų buvo atleista 6,000 tarnautojų ir jų vietoje paskirti „specialistai“ iš Maskvos ar kitų SSSR vietų. Dauguma ministrų, miestų ir apskričių bei rajonų vadovai buvo rusai. Patikimu okupacijos ir rusinimo įrankiu tapo komunistų partija ir NKVD. Kad neišsipildė Maskvos budelių pranašystės, tai tik deka kovojusių partizanų, lietuvių patriotų, kurie aukoję savo gyvybę, tikėdami i Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

Pirmo okupacijos dešimtmečio pradžioje daug lietuvių patriotų tikėjo greitai išsilaivinti ir žlugimu sovietinės imperijos valdžios. Kūrėsi miestuose ir kaimuose pagrindžio organizacijos, didesnės ar mažesnės, bet jos ilgai neišsilaikė. Iš jų plačiau minima Lietuvos laisvės gynėjų sąjunga, įkurta Jurbarko gimnazijos mokytojo Petro Paulaičio, kuriam teko daug kentėti kalėjimuose, o Sibiro gulaguose net 32 m.

Pralaimėjus partizaninį pasipriešinimą, suprasta, kad okupacija bus ilga ir sunki, tuomet pereita i taikaus pasipriešinimo kovą. Po Stalino mirties, valdant Chruščiovui, padėtis lyg „atšilo“. Peržiūrėtos politinių pagrindžio kalinių ir tremtinių bylos, buvo leista daug kam grįžti iš Sibiro. Tarp 1954-1964 m. vis daugiau lietuvių pradėjo stoti i LKP(b) ir užimė vado-

vaujamas vietas. Iš jų daug kas ėję talkininkauti okupantams, norėdami jiems įsisteikti, siekdami karjeros. Buvę ir tokiu, kurie ieškojo tuo padėti Lietuvai, sušvelninti okupanto valdymą. Vilčių kėlė ir Chruščiovo reformos, bet tos viltys buvo greitai užšlopintos. Pradėta puliti tuos, kurie nesutiko su Maskvos nurodymais, apkaltinant juos, kad labiau rūpintųsi savos respublikos reikalais. Sustiprintas tikinčiųjų ir Katalikų Bažnyčios puolimas. Ji pasirodė esanti viena didžiausių kliūčių, partijai kuriant „komunistinę visuomenę“, nes gynė religines laisves ir žmogaus teises. Už tai kentėjo vyskupai, kunigai ir tikintieji. Tikinčiųjų teisių gynimo komiteto nariai kunigai: A. Svarinskas, S. Tamkevičius, J. Zdebskis, J. Kauneckis ir Valevičius, buvo areštuoti, kalinti ir ištremti i Sibirą.

Nepaisant to, prieš valdžios spaudimą, saugaliavimą prasidėjo protestai, demonstracijos Kaune, Vilniuje. Jose dalyvavo studentai, intelektualai, grįžę iš Sibiro kaliniai; giedodavę Lietuvos himną, „Marija, Marija“. Milicija ir saugumas puldavo demonstrantus ir kai kuriuos areštuodavo.

Po Chruščiovo prasidėjo vadinamasis desidentinis judėjimas. Žmonės pradėjo nebetikėti marksizmu-leninizmu, išdrįsdavę atskleisti komunistinį melą, reikalavo, kad būtų laikomasi SSSR konstitucijos, kitų deklaruojamų teisių ir laisvių. Remiantis Jungtinių Tautų visuotine žmogaus teisių deklaracija, 1975 m. Helsinkyje 35 valstybių, tarp jų ir SSSR, pasirašė gerbti žmogaus teises. Tuo pasinaudojęs, Sacharovas pasiūlė steigti viešas grupes, kurios tirtų Helsinkio akto pažeidimus ir informuotų laisvąjį pasaulį. Tokia grupė buvo įsteigta ir Lietuvoje. Jai vadovavo: kun. K. Garuckas, L. Finkelšteinas, O. Lukauskaitė-Poškienė, V. Petkus ir T. Venclova. Komunistinė valdžia negalėjo to pakeisti ir grupė buvo likviduota.

Antroje knygos dalyje – „Kalba dokumentai“ – yra pagrindžio leidiniai, kurie aprašo svarbiausią pagrindžio veiklą, kai tuo laiku geležinė uždanga buvo stipriai saugoma. Pirmas ryškus tokios spaudos prasižėmimas i Vakarus įvykęs 1948 m.; kai Lietuvos partizanas Lukša atnešė Lietuvos katalikų laišką šventajam Tėvui Pijui XII. Laiškas buvo parašytas 1947 m. rugsėjo 20 d. partizanų bunkeryje kun. Stankūno vyriausio pagrindžio kapeliono, kuris po to buvo areštuotas, ištremtas 25 m. i Sibirą, o grįžęs mirė. Laišką įteikė popiežiui kun. S. Yla, kan. F. Kapočius ir kun. A. Šidlauskas. Tačiau, kaip jau žinome, iš popiežiaus nesusilaukta jokio atsiliepimo i Vakarų spauda beveik nepardė dėmesio.

Pirmas lietuvių pagrindžio laikraštis, susilaukęs pasaulio dėmesio, buvo „Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kronika“, pradėtas leisti 1972 m. Tai visų tikinčiųjų vilčių ir kovos už tikėjimo laisvę ir žmogaus teises laikraštis, kuris slaptais keliais pasiekdavęs „Draugą“ ir Lietuvos religinės šaltos vedėją kun. K. Pugetiui. Jis išvertęs i anglų kalbą su savo talkininkais siuntinėjo JAV vyskupams, laikraščių redaktoriams ir kitur. Apie Kronikos atsiradimą, spausdinimą, platinimą, pavojus ir nukentėjusius veikėjus yra knygoje pateiktas pasakojimas buvusio Kronikos redaktoriaus Sigitos Tamkevičiaus, dabar esančio vyskupo Kauno kunigų seminarijos rektoriaus. Kronika skelbė tikinčiųjų persekiojimo faktus,

LAIŠKAI

VAIZDAJUOSTĖS

Vasario 15 d. laišku skyriuje užtikau labai naudingą laišką, kurį parašė Bernardas Brizgys lietuviškų vaizdajuosčių reikalui. Tai ne tik svarbus, bet ir degantis reikalas. Užsienio lietuvių tarpe lietuvių kalba labai silpnėja. Mokyklose dirbą jauni mokytojai jau nebepajėgia perduoti savo mokiniams grynos lietuvių kalbos – nebe ta tarsi, netaisyklingas kirtis, daug kitų nesklaidumų...

Tačiau yra dar žmonių, sugėbantių taisyklingai lietuviškai kalbėti, skaityti ir rašyti. Juos reikia kvieisti talkon, kad mūsų kalba būtų išrašyta i vaizdajuosčių. Galima būtų nufilmuoti i lietuvišką kalbą mokymus. Vaizdajuosčių juk nebrangios. Ne viskas čia tinka, kas pagaminta Lietuvoje. Gal jau laikas rimčiau susirūpinti mūsų tautiniais reikalais už Lietuvos sienų. Kadangi mūsų tauta yra negausi, kiekvieno lietuvių nutaimes yra skaudus smūgis lietuviškumui išlikimui. Reikia manyti, kad pasirodys straipsnis tuo reikalu su konkrečiais pasiūlymais šio projekto įgyvendinimui.

Juozas Plačas
Chicago, IL

TAISYKLINGI
IŠSIREIŠKIMAI

Jau mums pats laikas pakeisti „lituanistines mokyklas“ i „lietuviškas mokyklas“. Netaisyklingai išsireiškiami, sakydami: lituanistinis švietimas, lituanistinės mokyklos, lituanistinis Pedagoginis institutas ir t.t. Nepadarome klaidos, sakydami: Lituanistikos tyrimo ir studijų centras,

LABIAUSIAI
SKAITOMAS DIENRAŠTIS

Dienraštis „Lietuvos rytas“ yra įtrauktas i Tarptautinės leidėjų sąjungos biuletinį, kuriame pateiktas 250 didžiausių Europos dienraščių sąrašas. Jame „Lietuvos rytas“ yra įrašytas 102-ju. Tai vienintelis Lietuvos dienraštis sąrašė. Įrašytas ir Latvijos dienraštis „Diena“. „Lietuvos rytas“ (pagal sausio 4 d. duomenis) leidžiamas 111,100 tiražu. Antrasis Lietuvos didum yra „Respublika“ – 81,600 egz., „Lietuvos aidas“ – 60,400, „Tiesa“ – 29,600 tiražu. Didžiausiu tiražu Europoje leidžiamas Rusijos dienraštis „Trud“ – turis per 10 mil. egz. tiražą; antroje vietoje Vokietijos „Bild“ – 4,5 mil.

prokurorų kaltinimus, teismų sprendimus, apkaltintųjų pasisakymus, skundus ir memorandumus įvairioms komunistinės valdžios įstaigoms ar jų vadovams. Autorius, atrinkęs svarbiausias kronikos dalis, o taip pat ir iš kitų pagrindžio leidinių: „Perspektyvų“, „Aušra“, „Dievas ir tėvynė“, be patarimų pateikė šioje knygoje. Knygos pabaigoje yra Panevėžio ir Telsių vyskupijų kunigų kalintų, buvusių tremtinių ir kada mirusių sąrašas knygoje taip pat yra 85 svarbiausių Lietuvos pagrindžio veikėjų nuotraukos. Knyga turi 597 puslapius, kietais viršeliais, išleista Vilniuje.

Lietuvių išeivija, kuri atidžiai sekė pagrindžio veiklą, skaitė Kroniką ir kitus leidinius, gal ir nedaug ką naujo ras. Tačiau Lietuvoje „nenuagaletoji Lietuva“ gali daug kam atverti akis apie partizaninės kovos ir pagrindžio reikšmę, kad tauta išliktų gyva.

nes ir pats žodis – lituanistika reiškia lietuvių kultūros visumos mokslą.

Lygiai taip pat visi suko galvas dėl „konteinerio“ pakeitimo, o tiksliai jo ieškoti nereikėjo. Dar senais laikais Lietuvoje buvo naudojami žodžiai: kroviny, kroviniai vagonai, krovininiai traukiniai. Kai mes parašėme i Lietuvą, kad pasiuntėme jiems „tiek konteinerių“, tai jie, pataikaudami mums, atradė, kad gavo „tiek konteinerių“. Dabar parašome, kad išsiuntėme „tiek talpintuvų“ – atradė, kad gavo „tiek talpintuvų, o juk „talpa“ reiškia tūris. Tad galėtume sakyti ne tik talpintuvus, bet ir tūrintuvus. Tiksliai pirmiausia reikėtų pasakyti tūrio kiekį, nes be jo – tūris bereikšmis.

Mes labai netaisyklingai aprašome net ir mokslus baigusį mūsų jaunimą. Dažnai spaudoje net mama, motiutė pasigiria, kad duklė (dukraitė) baigė slaugės mokslus. O juk tokių slaugės mokslų iš viso nėra. Vienas dalykas yra „slaugė“, kitas – „gailestingoji sesuo“.

Nijolė Nausėdienė
Lockport, IL

TRUMPAI – DRŪTAI

Ačiū už dienraštį, kuris yra mūsų gyvenimo dalis. Ištermėms redaktorėms! Atliekate puikų darbą.

Liudas ir Aleksandra Sagiai
Lyndhurst, OH

SMAGU SUSIPAŽINTI

Labai patinka „Drauge“ skyrelis Susipažinkime. Seniai reikėjo dėmesį kreipti i išeivijos lietuvių jaunąją kartą, net ir tada, kai jie sukuria mišrias šeimas (jeigu tos šeimos ne vengia lietuviško visuomeninio gyvenimo). Pastebėjome, kad i lietuvišką bendruomenę daž-

niau įsijungia mišri šeima, kai vyras yra kitatautis, o žmona – lietuvi. Nereikia tokių šeimų atmesti, nes kartais jos i lietuvišką reikalą įsijungia labai uoliai ir atlieka daug gero. Tikimės, kad daugiau tokių Susipažinkime skyrelių spausdinsite.

Mykolas R. Širvinskas
Stevensville, MI

KODĖL NERAŠOME I
ANGLIŠKĄ SPAUDĄ?

Skaityme labai daug politinių straipsnių mūsų spaudoje. Ypač visus pabaltiečius sujudindus prezidentų Clinton ir Jelcino susitikimas ir apskritai Clinton administracijos kai kurių pareigūnų pažūros i buvusių Sovietų Rusijos valstybių tolimesnį Nepriklausomą valdymą. Išsikiša pataikavimas didžiajam kaimynui.

Mūsų pasisakymai savoje spaudoje mažai ką reiškia angliškai kalbančiai visuomenei – jie lieka tik mūsų tarpe. Mes turime daug išimokslinusių tautiečių, kurie laisvai kalba ir rašo angliškai. Kur jie yra, ko jie tyli? Rašykite i anglišką spaudos didžiulesius ir vietinius laikraščius. Visi šie laikraščiai turi laisvų skyrius. Informuokite amerikiečių visuomenę ir pakreipkite jų galvojimą mūsų naudai.

Antanas Pauzuolis
Chicago, Ill.

PAGALBA REIKALINGA

Gyvenime turėjau keletą draugų, patekusių i finansinius sunkumus. Vienus „suabagino“ alkoholis, kitus moterys, o dar kitus – įvairios neseckmės. Draugai prašė mano pagalbos.

Dabar nustebau, kai patyriau, kad ir mano mėgstamasis kasdieninis „Draugas“ atsidūrė panašioje padėtyje. Nėra abejo-

DRAUGAS, antradienis, 1994 m. vasario mėn. 22 d.

5

dėmių neturi, yra katalikiškas ir už jo „sveikatą“ nemažai maldų sukalbėta...

Atrodo, kad padėtis gan rimta, pagalba „Draugui“ reikalinga. Galbūt, įstodamas nariu i Draugo fondą (nors ir nežymiai), prisidėsiu prie jo sveikatos pataisymo. Man mielesnis posakis yra: „Atsigaik ir gyvuok“, negu – „Ilsėkis ramybėje“.

Bronius Seliukas
Rancho Palos Verdes, CA

BUVUSIEMS MEMMINGENO
STOVYKLOS DIEVO
PAUKŠTELIAMS

Vasario 8 d. „Drauge“ „Iš arti ir toli“ skyriuje buvo žinutė apie dr. Vladą Mikliū, kuris daug metų profesoriavo Havajų Valstybiniame universitete (Honolulu) ir buvo ekonominių mokslų katedros vedėju. Dabar

jis išėjęs i pensiją, vasario 12 d. savanoriškai išvyko dėstyti Vilniaus universitete, ekonomijos fakultete.

Aš noriu atkreipti dėmesį, kad jo žmona yra Aukšė Šešplaukytė, a.a. tėvų Igno Šešplaukio (buvęs Lietuvos Karo Aviacijos pulk. ltn.) ir Sofijos dukra. Beveik prieš pusimtį metų, kaip ir mes visi, buvo prisiglaudę Memmingeno stovykloje, pietinėje Vokietijoje. Ten blondinukė mergytė Aukšė (vadindavome Aukšute) lankė stovyklos lietuvišką pradžios mokyklą. Emigravus i Kaliforniją, ji ten baigė mokslus ir iškėję už Vlado. Laikui bėgant, jis atsidūrė Havajuose, ten išaugino ir išmoksline savo dukrą ir sūnų, kurie dabar yra sėkmingai įsikūrę i gyvena Amerikos žemyne. Geriausios sėkmės jiems visiems!

Donatas Stukas
Daytona Beach Shores, FL

1994 m. vasario 11 d. Vašingtone, savo sūnais namuose mirė pirmoji Lietuvos kariuomenės kūrėjo-savanorio i paskutiniojo prieškarinės Lietuvos ministro pirmininko Kazio Škirpos našlė

A. A.
BRONĖ
NENIŠKYTĖ
ŠKIRPIENĖ

Velionė gimė 1895 m. gruodžio 16 d. Alsetoje, Rokiškio apskr. Baigė Liepojos Mergaičių gimnaziją, mokėsi Petrapilyje ir Medicinos Institute Kijeve. 1917 m. revoliucija ir pilietinis karas Rusijoje sutrukdė jos studijas. I gimtąją Lietuvą teko grįžti pėsčiomis. Vėliau, ketverius metus tęsė mokslą Kauno universiteto Medicinos fakultete. 1924 m. iškėję už karininko Kazio Škirpos. Jam daugelį metų esant diplomatinėje tarnyboje užsienyje, velionė gyveno Šveicarijoje, Lenkijoje, Vokietijoje. Pokario audrą, buvo nublokštą i Prancūziją, Airiją. Nuo 1949 m. gyveno JAV, Vašingtone.

Išlikimai lydėjusi ir rėmusi savo vyrą diplomata ju nelengvame darbe, a.a. Bronė ištermingai rūpinosi, kad mūsų nedidelei, i tuo metu dar mažai žinamai, valstybei būtų tinkamai atstovaujama užsienyje. Ji skaudžiai pergyveno Lietuvos valstybingumo netekimą ir buvo dėkinga likimui, leidusiam jai sulaukti nepriklausomybės atkūrimo.

Šeima tikisi dar šiais metais perkelti pulkininko Kazio Škirpos ir jo žmonos Bronės Neniškytės-Škirpienės palaikus i jų karštai myletą tėvynę – Lietuvą.

Nuliūdęs sūnus Kazys K. Škirpa su šeima.

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad š.m. vasario mėn. 9 d., sulaukęs 92 m. amžiaus, mirė

A. A.
Savanoris-kūrėjas
Pulkininkas
Prof. dr. JUOZAS VĖBRA

Gyveno Durham, Connecticut. Gimė Lietuvoje, Gentynių kaime netoli Rokiškio.

Paliko Amerikoje žmona dr. Genovaite Židonytė-Vėbrienė, duklė Vaiva Vėbraite-Gustienė, žentas James Gust, keturi anūkai: Aras, Liepa, Lokys ir Sirvydas, sūnė Lijolė Židonytė ir uošvis Mykolas Židonis. Taip pat Lietuvoje sesuo Teresė Račiūnienė, duklė Silvija Lipnickienė, žentas Alfonsas, sūnus Evaldas ir marti Nijolė, sūnus Aristidas ir marti Regina su šeimomis, septyni anūkai ir keturiolika proanūkų bei daug kitų giminų.

Atsiveikėtinimas ir gedulingos šv. Mišios įvyko vasario mėn. 12 d. New Haven, Connecticut, Šv. Kazimiero bažnyčioje. Velionis buvo palaidotas vasario mėn. 21 d. Antakalnio kapinėse Vilniuje.

A. a. prof. dr. Juozas Vėbra gynė Lietuvą 1918 m., gynė ją i 1941 m. lietuvių tautos sukilime prieš sovietus. Nacių okupacijoje įsijungė i antinacinę rezistenciją. I Tėvynės buvo ištremtas 1944 m. pavasarį. Naujus laikinuosius namus atradęs JAV, dr. Vėbra dalyvavo lietuviškoje veikloje, taip pat dirbo chemijos tyrimuose ir patentavo eilę atradimų. Lietuvai atgavus laisvę, ją lankė – dabar grįžta Amžinam Poilsui.

Šeima dėkoja visiems, ištiesusiems ranką nuliūdimo valandoje. Ypač dėkojame kunigams Karaliui ir Bitinui, atlaikiusiems šv. Mišias, ir p. T. Strimaitienei, padėjusiai įveikti sniego pūsnis prie bažnyčios. Dėkojame visiems bičiuliams, kurie aukoję arba aukos a.a. Vėbro atminimo stipendijų fondui per APPLE draugiją. Stipendijos bus skiriamos nepasiturintiems tikslųjų mokslų studentams Lietuvoje.

Liidinti šeima

Mūsų mielai mokytojai

A. A.

VALERIJA KURMAUSKAITEI
KUNDROTIENEI

mirus, jos giminėms, kolegoms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia Kauno Marijos Pečkauskaitės vardo gimnazijos paruošiamosios pradžios mokyklos buvusių II skyriaus mokinių vardu.

Jurgis Gravrogas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba, vadovaujant dr. L. Kriaučiūnui, rengia Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo – kovo 11 dienos paskelbimo minėjimą.

Minėjimas įvyks š.m. kovo mėn. 13 d. (sekmadienį) Jaunimo centre. Programoje numatyta: 11:15 val. ryto pamaldos Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 12:15 val. žuvusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimas prie laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje ir 12:30 val. akademine bei menine dalis Jaunimo centro didžiojoje salėje.

Čikagos ir tolimesnių vietovių lietuviai yra kviečiami rezervuoti šią datą ir dalyvauti mūsų valstybės atstatymo – paskelbimo minėjimo šventėje.

JAV LB Vidurio vakarų apygardos XIV-sios Tarybos Rinkimų komisija jau gavo 8 Tarybos kandidatų sutikimus kandidatuoti į Tarybą ir 4-rios apylinkių valdybos pristatė apylinkių Rinkimų komisijas. LB XIV Tarybos kandidatų sutikimo ir siūlymo rašto pristatymo terminas baigiasi vasario 28 d.

Kovo 26 d., šeštadienį, jau 28-tą kartą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje įvyks kasmetinės velykinių margučių dažymo pamokos, kurias praves liaudies menininkė iš Grand Rapids, MI, Ursulė Astrienė ir jos sūnus Don Astras. Bus dvi pamokos: 10:30 - 12 val. ryto ir 1-2:30 val. p.p. Jūs būsite supažindinti su visais margučių marginimo etapais – nuo kiaušinio paruošimo iki saugojimo. Tuo pat metu bus galima apžiūrėti Ursulės Astrienės unikalų margučių ir šiaudinių parodą. Ši paroda tęsis iki balandžio 30 d. Taip pat įvyks vienintelės pasaulyje knygos apie velykinius margučius pristatymas. Knyga parašė Patricia Bakunas, o išleido Balzeko lietuvių kultūros muziejus. Prasmę rezervuoti vietas telefonu (312) 582-6500.

Akt. Irena Leonavičiūtė-Bratkaušienė iš Vilniaus ir toliau darbuojasi su Čikagos lietuvių „Vaidilutės“ teatru. Jau pradėtas repetuoti naujas sceninis veiksmas, kurio premjera numatoma rudenį. Taip pat tuoj bus pradėtos repetacijos pernai pastatyto „Nuodėmingo angelo“, nes ji norima pakartoti kovo 26 d., Čikagoje ir su juo pasirodyti Clevelande balandžio 9 d.

x Mykolas Drunga, ilgalaišis „Laisvosios Europos Radijo“ redakcijos narys, skaitys paskaitą „Šiandieninė Mažosios Lietuvos padėtis arba Karaliaučius šiandien ir rytoj“, penktadienį, vasario 25 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Rengia Santara-Sviesa. (sk)

x Pardudame bilietus ke- lionėms į Lietuvą ir į visus pa- saulio kraštus geriausiomis kai- nomis. Skambinti: T. Les- niauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

Lietuvos vyčių – Vidurio Amerikos apygardos – pavasa- rinis susirinkimas bus sekma- dienį, kovo 6 d. Kartu pami- nėsime ir šv. Kazimierą, vyčių globėją, Mišiomis ir procesija All Saints-St. Anthony's bažny- čioje, 518 W. 28th Place, Chica- go (Bridgeporte). Mišios prasidės lygiai 8:30 val. ryto. Po Mišių bus pusiųčiai parapijos salėje ir susirinkimas, kurio šeimnininkai yra Lietuvos vyčių 16 kuopa. Rezervacijas reikia padaryti iki kovo 2 d., skambinant Agnes Rainis, 312-847-0356. Visos Vi- durio Amerikos apygardos vyčių kuopos raginamos dalyvauti.

Alice Stephens ir „Liros“ dainininkių pastangomis su- ruošto Alice Stephens Vokalinio stipendijų fondo konkurso daly- viai atliks programą kovo 13 d., 3 val. po pietų Marijos aukš- tesniosios mokyklos audito- rijoje, prisimenant Alice Stephens 10 metų mirties sukaktį.

„Septyni Kristaus žodžiai“ – tradicinis religinis koncertas, ruošiamas muz. Fausto Strolis, šiemet bus Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke kovo 13 d., 4 val. po pietų. Bilietus galima įsigyti mokyk- los raštineje darbo dienomis. Koncertas – gera proga pakilti nuo kasdieninių rūpesčių ir susikaupti Gavėnios rmičiai, todėl visuomenė raginama jame gausiai dalyvauti.

Lietuvių fondo leidinio re- dakcinę kolegiją sudaro: Anta- nas Juodvalkis – vyriausiasis redaktorius; nariai – Vaclovas Momkus, dr. Antanas Razma, Marija Remienė, Alė Stepona- vičienė, Ramona Steponavičiū- tė ir Juozas Žygas. Leidinys šiuo metu spausdinamas „Draugo“ spaustuveje.

Pavasario saulė meiliai pra- švis visiems, o dailūs modeliuo- tojai nuteiks linksmi, jeigu atsilankysite į Montessori mo- kyklėlių madų parodą, pavadin- tą „Skambek, pavasarėli“. Pa- roda vyks sekmadienį, kovo 13 d., 12 val. p.p., Lexington House. Vietas į šią pavasarišką šventę galima rezervuoti pas V. Slapšienę (Žiburėlio atstovė), tel. 708-968-3057, arba J. Zukaus- kienę (Vaikų nameliai), 708-771-8617.

x „Lietuvos Našlaičių Glo- bos“ komitetui a.a. Aldonos Da- gienės mirusios š.m. sausio 29 d. atminimui, siunčiame auką Lietuvos našlaičiams: \$100 – Ona ir Stasys Budėjai, po \$50 – Vanda Šerkšnienė, Edmundas Tunkūnas, Edna ir Stasys Vaš- keliai; \$25 – Valeria ir Vladas Plepiai. Komitetas Lietuvos našlaičių vardu dėkoja. Kom- iteto adresas: 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x TALPINTUVAI PĖR TRANSPAK siunčiami kas sa- vaite. Skubius siuntinius siun- čiamo AIR CARGO. Pinigai pervedami doleriais. TRAN- SPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

„Lietuvos Vaikų viltis“ atsisveikino su Kęstučiu Meištininku, jo mama Danute, Virgiu Cibulskiu ir jo tėvu Jonu. Berniukai po sėkmingų operacijų Shriners ligoninėje grįžo Lietuvon.

Tik primename, kad kovo 20 d. popietė Čikagoje ir apylinkėse yra rezervuota vieninteliam išiešvijos dien- raščiui „Draugui“ ir vie- ninteliui išiešvijos tautiniam ansambliui „Dainavai“. Tą popietę Marijos aukštesniosios mokyklos salėje įvyks „Daina- vos“ ansamblio koncertas, kurio pelnas skiriamas „Draugo“ paramai. Kartu su ansambliu dainuos viešnia iš Houston, Texas, sol. Birutė Vizgirdienė. Bilietus jau galima įsigyti „Draugo“ administracijoje, J. Vaznelio prekybos Marquette Parke ir Cicere po lietuviškų šv. Mišių pas Kostą Dočkų.

Rūta ir Feliksas Daukai iš Čikagos, mūsų vieninteliame dienraščiui padėti, sumąžinant jo leidimo išlaidas, su prenume- ratos mokesčiu kartu atsiuntė dar ir 200 dol. auką. Jiems tariame nuoširdų acū.

Sol. Juozė Daugėlienė, ra- šydama Daytona Beach „Siety- no“ ansamblio vardu, atsiuntė 100 dol. dienraščio leidimui pa- dėti. „Ta pačia proga Draugo leidejams ir redaktorėms linkime sėkmės išlaikyti dar il- gus metus dienraštį. „Draugas“ yra tikras mūsų draugas. Kar- tais jo ilgai laukiame, o sulaukę labai apsidžiaugiamo. Nuošir- dus acū „Sietynui“ už prisiminimą ir auką.

Daniel ir Vida Marks, čia gimę Amerikos lietuviai, supranta sunkią žmonių, o ypač našlaičių padėtį Lietuvoje. Jie įsijungė į „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetą globėjus eiles ir globoja vieną našlaitį Lietuvoje.

Čikagoje yra dvi vietas, kur kasdien galima pamiršti žiemą ir visus, su ja susietus, nepato- gumus. Tai du atogrąžinių ir ki- tokių retų augalų šiltnamiai (conservatories) – Garfield ir Lincoln parke. Iš jų didesnis ir senesnis yra Garfield Park, ati- darytas 1907 m., užimantis bent 4 akurus žemės plotą ir turintis apie 5,000 skirtingų augalų rūšių, maždaug 2 mil. dol. ver- tės. Šiltnamiai yra vienas iš ži- nomiausių Čikagos miesto įžy- mybių, jame kasmet vyksta kelios žydinčių, sezoninių gėlių parodos ir apskritai atsilanko daug žmonių kone iš viso pasa- lio.

Pastarųjų šaltį metų daug retų augalų pastato viduje sušalo dėl išdažytų stiklų ir prastai veikiančio apšildymo. Kai kuriuose skyriuose parasta iki 90% augalų, kuriuos bus nelengva ir nepigu pakeisti. Kai kurie prarastieji papartai buvo daugiau kaip 100 metų senumo (šiltnamiai didžiųjųsi bent 100 rūšių papartiais). Kad likusieji augalai būtų išgelbėti nuo tolimesnio išnykimo, Parkų tvarkymo biuras paskyrė 200,000 dol. greitiems ir būti- niems pataisymams. Ateinan- čiais metais numatoma skirti di- desnę sumą, kad būtų galima atlikti daugiau pagerinimų ir pataisymų. Garfield parko šiltna- mis yra 300 N. Central Park Ave. Gaila, kad apylinkė dabar nėra labai saugi ir daugelis žmonių vengia aplankyti šį nuo- stabų atgaivos kampelį.

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Pasaulio lietuvių centre Le- monte Lietuvos nepriklausomy- bės šventė buvo iškilmingai švęsta kovo 20 d. Minėjimas prasidėjo pamaldomis, dalyvau- jant ateitininkų skautų, skautių, jūrų skautų, JAV bei Lietuvos vėliavoms. Šventei pritaikyta pamokslą pasakė svečias evangelikų-liuteronų Ziono parapijos klebonas kun. Jonas Jozupaitis. Šv. Mišių auką nešė Maironio lituanis- tinės mokyklos mokiniai, o bažnyčia skambėjo nuo solistės Danos Stankaitės giesmių.

Minėjimą didžiojoje salėje pra- dėjo JAV LB Lemonto apylinkės pirm. Gediminas Kazėnas, pra- vedimui pakviesdamas Kęstutį Sušinską, buvusį apylinkės pirmininką. Inesius vėliavas, buvo pagiedoti JAV ir Lietuvos himnai ir perskaitytas Vasario 16 Akts.

Tarp gausiai susirinkusių dalyvavo ir keletas garbės svečių, su kuriais supažindino programos vedėjas. Jų tarpe buvo prof. Mečys Mackevičius, Lietuvos Respublikos garbės generalinis konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, PLB pirm. Bronius Nainys, PLB vicepirm. Rimas Česonis, JAV LB Švie- timo tarybos pirm. Regina Kuciėnė, Lietuvių fondo atsto- vas dr. Antanas Razma, Pasau- lio Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas Paulius Mickus ir JAV LB Vidurio vakarų apy- gardos pirm. Kazys Laukaitis. Buvo pakviesti ir amerikiečiai. JAV Atstovų rūmų narys Har- ris Fawell trumpai visus pa- sveikino, prisiminėdamas atsi- lankymą Lietuvoje. Sveikino ir valstijos atstovas James Meiers, konsultuodamas, kad Lietuvai išsilaivinus iš Sovietų okupa- cijos dabar reikalingas ekonomi- nės laisvės išvystymas. Minėjime dalyvavo Illinois val- stijos senatorius Patric, J. O'Malley, Mary Ann Braski, Robert Porter, Pat Throwbridge ir Pat Michalski, kuri įteikė Il- linois gubernatoriaus proklama- ciją.

Mokslų metų laikotarpyje kai kurie lituanistinių mokyklų mokytojai gali jaustis beveik vieniši, kad dirba lyg saloje su savo klase. Jų mokiniai – tai jaunuoliai, kurie ne visada nori mokytis savo tėvų kalbos. Rei- kia turėti energijos ir noro juos raginti, truputį apibarti, inspi- ruoti. Kiti mokytojai norėtų apsisiekti mintimis su kitais mokytojais, bet mokytojų posė- džiuose tam laiko ne visada užtenka. Dar kiti mokytojai norėtų susipažinti su nauja mokomąja medžiaga, kuria galėtų papildyti savo pamokas,

Savatoris-kūrėjas maj. Juozas Vilutis, papuoštas gele Vasario 16-sios minėjime, kurį ruošė Čikagos Alto skyriaus valdyba Marijos aukst. mokyklos auditorijoje vasario 13 d.

Nuotr. Jono Tamulaitis

SUPLASNOJO „LIETUVOS VAIKŲ VILTIES“ PAUKŠTELIAI

Trinkteli vieno Seklyčios antrojo aukšto miegamojo durys. Koridoriuje sustatyti lagaminai. Rankoje atsiranda palikto kambario raktai. Salo- nas pilnas žmonių – savanorių, svečių – jų tarpe keturi vaikai, trys mamos ir vienas tėvas. Išleistuvės.

Kęstutis Meištininkas (11 m.) tiesiog skrajoja, laksto iš vieno kambario kampo į kitą; net negali vaikas nusėdėti, paskutinį kartą ramiai pasigard- žiuoti savo mėgstamiausiu „cheeseburger“. Džiaugiamės jo savarankišku judrumu, nes prieš devynis mėnesius ber- niukas bei ramentų nevaikščiojo, nelakstė po Seklyčios antroji

aukštą. Kęstutis su mama Danute šiandien išvažiuoja namo, į Kauną – be ramentų. Kęstutiui, kaip ir visiems „Lietuvos Vaikų vilties“ at- vežtiems į JAV Shriners ligonines gydytis vaikams, nebuvo įmanoma padėti Lietu- voje. Gimus, pastebėta, kad kai- riųji pėdutė kreiva, nukrypusi, kad koja trumpesnė už deš- niąją. Bandė tėvai vaiką gydyti Lietuvoje. Tačiau po skaudžių operacijų liko tik baimė gydy- tojams, kreiva pėdutė, 11 cm trumpesnė kairioji koja ir ramentai.

Shriners chirurgai atstatė pėdukę į vietą, skaudžiai praleisti mėnesiai tempimo apa- ratu ištiesino, ištempė koją 7 cm, pastatė Kęstutį ant savų kojų (nors ir su paaugstinamu- muoju bateliu). Po poros, treje- tos metų, stipriai ir tvirtai su- gijus kojos kaulams, kairiąją koją vėl reikės tempti, kad likęs 4 cm skirtumas išnyktų.

Grįžo Kęstutis į Kauną vasario 14 d., kur jo laukė tėtė, sesutės Alma ir Vilma. Liko Čikagoje, Seklyčios spintoje, seni, gramzdžiški ramentai. Jie Kęstutiui nereikalingi.

Trinkteli antrosios miegamo- jo kambario durys. Dar vieni raktai rankose. Koridoriuje su- statyti lagaminų skaičius dideja.

Ne vien Kęstutis išvažiuoja. Kartu namo Čikagoje išbuvusį tik keturis mėnesius, išlei- džiame ir Virgijų Cibulską su tėvu Jonu.

Atsižvelgia šalia – aukštąs, tiesus septyniolikmetis vyrų- kas. Rodos, atvažiuo vaikas, žymiai ūgiu mažesnis, sukrypes. Tylus, tačiau veidą puošia šypsena – tik tokia, kuri gali spindėti laimingo ir sveiko vaiko akyse.

Virgiui nustatyta diagnozė buvo „scoliosis“ – stuburo/nu- garkaulio iškrypimas, gimdymo traumas rezultatas. St. Peter- burge (buvusiame anais laikais Leningrade) Virgiui padarytos penkos operacijos. Įstatytas at- tinkamas nugarkaulio tiesimo aparatas. Tačiau aparato kabliukai atsikabino, stuburas krypo tolyn, išsikišo men- tikaulis.

Nors Virgio dienos JAV nebuvo palyginti ilgos, tačiau daugumą jų praleido Shriners ligoninėje. Pirmosios operacijos metu dr. John P. Lubicky išjo- vė rusišką aparatą, kurį po operacijos apibūdino jau lietuviškai, bet viešai nekar- totinai žodžiais. Kur tik apara- tas ar jo dalys buvo prisilietę, visos saugyslės, raumenys, kaulai buvo pajuodę. Virgiui ant galvos buvo pritaisyta „karūna“ su svoriais, pradėtas nugarkaulio tempimas. Po šešių skaudžių savačių – antroji operacija. Stuburas sutvirtintas dviem stripais, išsikišęs men- tikaulis ištiesintas, pritaikyta devynių mėnesių nešiojimui langetė („brace“) – vaikų vadinamas gorsetu.

Virgis, suvalges mėgstamiausią patiekalą – picą, vėlksi švarką ir leidžiasi Seklyčios laiptais. Grįžta į Vilnių pas mamą ir brolių Donatą.

Nuvažiuoja didžioji savanorio A. Hoffmano mašina. Skirstosi savanoriai, svečiai.

Lipu stačias Seklyčios laip- tais. Žiba naujai išdažytos sienos, o tyla tiesiog apčiuo- piama. Nukrenta ašara – ir vėl išleistuvės, ir vėl, rytoj atėjusi, ieškosiu praprastų veidų, o jų jau nebus; liks tik prisiminimai kartu praleistų valandų, dienų, mėnesių ir švęstų sveiko vaiko džiugi šypsena.

Jūratė Budrienė

• Vaikai, nusteinkite savo tėvus, užprenumeruokite (arba pratęskite) jiems „Draugą“.

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui— yra lietuvių laidas ateities kartoms.

Cekius rašyti:

DRAUGAS FOUNDATION

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.